

Trybuna Ludu

ORGAN KOMITETU CENTRALNEGO POLSKIEJ ZJEDNOCZONEJ PARTII ROBOTNICZEJ

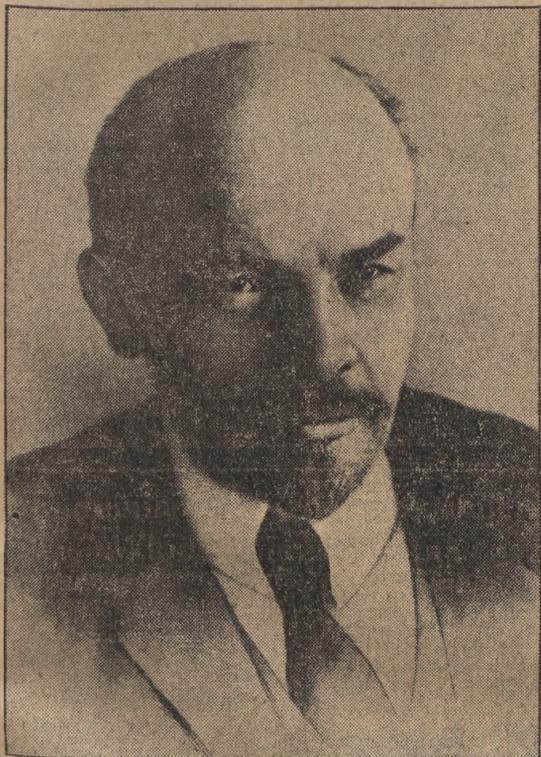
Nr 20 (34) ROK II.

WARSZAWA — SOBOTA, 22 STYCZNIA 1949 R.

P

CENA 5 ŻE

ŚWIAT CZCI PAMIĘĆ LENINA W XXV ROCZNICĘ ZGONU

Akademia w 25 rocznicę śmierci Włodzimierza Lenina

Dziś o godzinie 16.30 odbędzie się w Teatrze Polskim uroczysta akademii zorganizowana przez KC PZPR w 25 rocznicę śmierci Włodzimierza Lenina. Referat wygłosi członek Biura Politycznego KC PZPR tow. J. Berman.

Po części oficjalnej akademii nastąpi część artystyczna. Wstęp za zaproszeniami.

Plan gospodarczy ZSRR na 1948 r. został wykonany z nadwyżką

Współzawodnictwo socjalistyczne dźwignią wspaniałych sukcesów

MOSKWA (PAP). — Centralny Urząd Statystyczny przy Radzie Ministrów ZSRR, opublikował wyniki wykonania planu odbudowy i rozwoju gospodarki narodowej ZSRR za rok 1948.

Jak wynika ze sprawozdania tego urzędu, trzeci rok pierwszego powojennego planu 5-letniego był dla gospodarki narodowej ZSRR rokiem dalszego szybkiego rozwoju. Plan na rok 1948 został przekroczony.

Plan produkcji przemysłowej na rok 1948 został wykonany w 106 proc. Produkcja przemysłowa ZSRR w roku 1948 podniosła się w porównaniu z rokiem 1947 o 27 proc. i przekroczyła przedwojenny poziom z roku 1940 o 18 proc.

Mimo niekorzystnych warunków meteorologicznych w oko-

leach nadwojańskich, produkcja rolna ZSRR osiągnęła niezwykle wysoki poziom. Zbiory zbóż na terenie ZSRR przyniosły przeszło 7 miliardów pudów ziarna i osiągnęły poziom przed wojenny. Obszar zasiewów w roku 1948 zwiększył się w porównaniu z rokiem ubiegłym o 13,8 mln. hektarów. W ciągu roku 1948 powiększyło się znacznie pogłowie bydła w koi chozach i sownozach.

Na stopowych terenach europejskiej części ZSRR przeprowadzono zasiew ochronnych pasm leśnych na powierzchni 199 tysięcy hektarów, oraz przygotowano glebę dla zasiewów pasm leśnych na rok 1949 na przestrzeni 270 tys. hektarów.

Sprawozdanie Centralnego Urzędu Statystycznego zawiera dane dotyczące wzrostu ładunków towarowych transportu kolejowego, wodnego i samochodowego. We wszystkich tych działach transportu nastąpił znaczny wzrost przewozów i przeladunków.

W latach 1946, 1947, 1948 odbudowano, wybudowano i oddało do użytku około 4.000 państwowych przedsiębiorstw przemysłowych. W ciągu pierwszych trzech lat pięcioletniego planu do wybitu 51 milionów metrów

Przyjazd delegacji rządowej CSR

W dniu 20 bm. rano przybyła do Warszawy czechosłowacka delegacja rządowa w celu podpisania umowy o pomocy prawnej między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Czechosłowacką.

Na czele delegacji stoi minister sprawiedliwości CSR dr A. Czepiczka.

Przybyłych gości czechosłowackich powitał na dworcu minister Henryk Świątkowski, podsekretarz Stanu Leon Chajni oraz wyżsi urzędnicy Ministerstwa Sprawiedliwości. Na dworcu obecni byli ambasador Czechosłowacji Piszek i pierwszy sekretarz ambasady Sedyz.

Niepokonana siła

„Idee Lenina — Stalina zrodziły się w Rosji, idee te wypowiedziane zostały w języku rosyjskim, lecz należą one do całej ludzkości i są nadzieją ludzi całego świata.

Imię Lenina, imię Stalina stało się symbolem dla wszystkich narodów świata, dla wszystkich ludzi pracy, niezależnie od tego, w jakim języku mówią i w jakim kraju mieszkają.”

Wasilewska wskazuje na systematyczną nagonkę antykomunistyczną, uprawianą na całym świecie przez klikę burżuazyjną, mimo, że właśnie komuniści odegrali decydującą rolę w walce z faszyzmem.

„Lecz daremne są te wysiłki — stwierdza autorka — coraz wyżej wznosi się sztandar idei Lenina — Stalina. Kraje, w których doszli do władzy ludzie pracy same stanowią o sobie.

Ta Polska, którą oddali na pastwę najeźdźcom faszystowskim mordercy polskich komunistów, leżała w gruzach i ruinach, zamieniona przez hitlerowców w olbrzymi obóz śmierci, do którego zwożono skazanych na zagładę ludzi z całej Europy. W latach powojennych Polska odbudowuje się, Polska tętni pełnią życia.

Skazany na wieczną mękę chłop otrzymał ziemię, bezrobotny otrzymał pracę. Milionowe rzesze wyzyskiwanych i uciskanych stały się pełnoprawnymi obywatelami swego

MOSKWA. „Prawda” zamieszcza obszerny artykuł Wandy Wasilewskiej, poświęcony 25 rocznicy zgonu Lenina. Artykuł ten zamieszczamy poniżej w obszernym streszczeniu.

państwa. Wbrew wszelkim wysiłkom wrogów, wbrew wszelkim knowaniom podziemia i obfitym strumieniom złota przekazywanego zdrajcom z zagranicy, Polska posuwa się szybko naprzód drogą rozwoju i rozkwitu.”

Wasilewska podkreśla zwycięski marsz ku przyszłości wszystkich krajów demokracji ludowej, którym przyswiecają wielkie idee Lenina i Stalina.

„25 lat upłynęło od dnia, gdy umarł Lenin. Nauka jego stała się dorobkiem całego świata. Z dniem każdym coraz głębiej i coraz dalej sięgają wielkie idee Lenina — Stalina idee szczęścia ludzkości. Oniś obok Lenina stała zaledwie garstka ludzi. Ale za tą garstką poszedł lud cały.

I daremnie panowie różnego autoremantu na Załdzie wmawiają sobie, że można grozić orężem lub bombą atomową, więzieniami lub banietami, zawrócić ludzkość z drogi, na którą wkroczyła. Droga ta jest drogą komunizmu — jedyną drogą, jedyną nauką, która rozwiązuje wszystkie zagadnienia i umożliwia zrealizowanie odwiecznych marzeń o szczęściu serca ludzkiego.”

Lenin uzbroił klasę robotniczą w naukę zwycięstwa rewolucji

MOSKWA, (PAP). — W związku z 25 rocznicą zgonu Włodzimierza Lenina, w tygodniku radzieckim „Nowoje Wremia” ukazał się artykuł wstępny pt. „Potężna siła leninizmu”.

Zasługi Lenina wobec mas pracujących całego świata — stwierdza czasopismo — są olbrzymie. Uzbroił on klasę robotniczą wszystkich krajów w przodującą teorię, w naukę zwycięstwa rewolucji socjalistycznej i wcielił tę naukę w życie na jednej szóstej części globu ziemskiego. Wraz ze Stalinem

— Lenin stworzył partię bolszewicką — partię nowego typu, partię rewolucji społecznej, opracował wytyczne jej programu, strategii i taktyki. Rozwijając i wnosząc na wyższy poziom teorię marksistowską Lenina ujawnił treść i charakter imperializmu, jako najwyższego i ostatniego stadium kapitalizmu. Lenin wykazał, że imperializm zapożyczył do ostateczności właściwe kapitalizmowi przeciwieństwo imperializmu — przybliżając i ułatwiając nadejście socjalistycznej rewolucji proletariackiej.

Jednym z najważniejszych odkryć Lenina było prawo o nierównomierności gospodarczego i politycznego rozwoju kapitalizmu przy imperializmie i wypływający z tego prawa wniosek o możliwości i konieczności zwycięstwa socjalizmu początkowo w jednym, lub w niewielu odrębnie wziętych krajach kapitalistycznych. Lenin określił władzę radziecką jako państwowo formę dyktatury proletariatu, w celu stworzenia nowego, socjalistycznego ustroju.

Leninizm — budzi tkwiące w narodzie siły rewolucji i postępu

Omawiając wspaniałe sukcesy gospodarcze Związku Radzieckiego, „Nowoje Wremia” pisze: „Leninizm obudził tkwiące w narodzie wielkie siły rewolucji i odnowienia, przekształcił te siły w potencjalnych w czynne.

Siła idei leninowskiej zmieniła również stosunek ludzi do pracy, która z przekleństwa, jakim jest w ustroju kapitalistycznym, stała się w Związku Radzieckim sprawą honoru, chwały i bohaterstwa.

Zwycięstwo socjalizmu w ZSRR dowiodło słuszności marksizmu-leninizmu

Zwycięstwo socjalizmu w Związku Radzieckim — pisze dalej „Nowoje Wremia” — dowiodło niezbicie masom pracującym całego świata słuszności marksizmu-leninizmu; wyzwoleń radzieckiego ustroju socjalistycznego i jest dla mas pracujących we wszystkich krajach bodźcem do wzmocnienia walki o ustrój socjalistyczny.

Czasopismo wskazuje, że obok sympatii i miłości, jaką Związek Radziecki cieszy się w szerokich masach pracujących całego świata, jego sukcesy w dziedzinie budownictwa socjalistycznego budzą nienawiść ze strony reakcjonistów, którzy podejmowali liczne próby, aby osłabić Związek Radziecki i podważyć jego autorytet.

Pod sztandarem Lenina zwyciężają przodujące siły ludzkości

Na zakończenie „Nowoje Wremia” pisze: „Leninizm jest zjawiskiem międzynarodowym i jego znaczenie międzynarodowe jest wyjątkowo wielkie. Opanowanie teorii i taktyki leninizmu ułatwia proletariatom wszystkich krajów rewolucyjne obalenie kapitalizmu.

Pod sztandarem Lenina walczą, zwyciężają i zwyciężą przodujące siły ludzkości — czołowe siły wielkiej epoki radzieckiej.”

Leninowski-Stalinowski polityka pokoju

Lenin przewidział, że pierwsze w świecie radzieckie, socjalistyczne państwo przez długi czas współistnieć będzie z krajami kapitalistycznymi i uważał za możliwą współpracę dwóch systemów.

Z tego założenia — podkreśla „Nowoje Wremia” — konsekwentnie wypływa leninowski — stalinowski polityka zagraniczna państwa radzieckiego. Od października 1947 roku

radziecka polityka zagraniczna była i jest polityką walki o zapewnienie trwałego demokratycznego pokoju, polityką obrony wolności i niezależności wszystkich narodów — dużych i małych.

Lenin i Stalin już w pierwszym okresie władzy radzieckiej wielokrotnie wskazywali, iż państwo radzieckie pragnie żyć w pokoju ze wszystkimi narodami i skierować wszystkie siły na tory pokojowego budownictwa socjalistycznego.

Leninizm — budzi tkwiące w narodzie siły rewolucji i postępu

Omawiając wspaniałe sukcesy gospodarcze Związku Radzieckiego, „Nowoje Wremia” pisze: „Leninizm obudził tkwiące w narodzie wielkie siły rewolucji i odnowienia, przekształcił te siły w potencjalnych w czynne.

Siła idei leninowskiej zmieniła również stosunek ludzi do pracy, która z przekleństwa, jakim jest w ustroju kapitalistycznym, stała się w Związku Radzieckim sprawą honoru, chwały i bohaterstwa.

Zwycięstwo socjalizmu w ZSRR dowiodło słuszności marksizmu-leninizmu

Zwycięstwo socjalizmu w Związku Radzieckim — pisze dalej „Nowoje Wremia” — dowiodło niezbicie masom pracującym całego świata słuszności marksizmu-leninizmu; wyzwoleń radzieckiego ustroju socjalistycznego i jest dla mas pracujących we wszystkich krajach bodźcem do wzmocnienia walki o ustrój socjalistyczny.

Czasopismo wskazuje, że obok sympatii i miłości, jaką Związek Radziecki cieszy się w szerokich masach pracujących całego świata, jego sukcesy w dziedzinie budownictwa socjalistycznego budzą nienawiść ze strony reakcjonistów, którzy podejmowali liczne próby, aby osłabić Związek Radziecki i podważyć jego autorytet.

Pod sztandarem Lenina zwyciężają przodujące siły ludzkości

Na zakończenie „Nowoje Wremia” pisze: „Leninizm jest zjawiskiem międzynarodowym i jego znaczenie międzynarodowe jest wyjątkowo wielkie. Opanowanie teorii i taktyki leninizmu ułatwia proletariatom wszystkich krajów rewolucyjne obalenie kapitalizmu.

Pod sztandarem Lenina walczą, zwyciężają i zwyciężą przodujące siły ludzkości — czołowe siły wielkiej epoki radzieckiej.”

Pod sztandarem Lenina zwyciężają przodujące siły ludzkości

Na zakończenie „Nowoje Wremia” pisze: „Leninizm jest zjawiskiem międzynarodowym i jego znaczenie międzynarodowe jest wyjątkowo wielkie. Opanowanie teorii i taktyki leninizmu ułatwia proletariatom wszystkich krajów rewolucyjne obalenie kapitalizmu.

Pod sztandarem Lenina walczą, zwyciężają i zwyciężą przodujące siły ludzkości — czołowe siły wielkiej epoki radzieckiej.”

Pod sztandarem Lenina zwyciężają przodujące siły ludzkości

Na zakończenie „Nowoje Wremia” pisze: „Leninizm jest zjawiskiem międzynarodowym i jego znaczenie międzynarodowe jest wyjątkowo wielkie. Opanowanie teorii i taktyki leninizmu ułatwia proletariatom wszystkich krajów rewolucyjne obalenie kapitalizmu.

Pod sztandarem Lenina walczą, zwyciężają i zwyciężą przodujące siły ludzkości — czołowe siły wielkiej epoki radzieckiej.”

Pod sztandarem Lenina zwyciężają przodujące siły ludzkości

Na zakończenie „Nowoje Wremia” pisze: „Leninizm jest zjawiskiem międzynarodowym i jego znaczenie międzynarodowe jest wyjątkowo wielkie. Opanowanie teorii i taktyki leninizmu ułatwia proletariatom wszystkich krajów rewolucyjne obalenie kapitalizmu.

Pod sztandarem Lenina walczą, zwyciężają i zwyciężą przodujące siły ludzkości — czołowe siły wielkiej epoki radzieckiej.”

Pod sztandarem Lenina zwyciężają przodujące siły ludzkości

Na zakończenie „Nowoje Wremia” pisze: „Leninizm jest zjawiskiem międzynarodowym i jego znaczenie międzynarodowe jest wyjątkowo wielkie. Opanowanie teorii i taktyki leninizmu ułatwia proletariatom wszystkich krajów rewolucyjne obalenie kapitalizmu.

Pod sztandarem Lenina walczą, zwyciężają i zwyciężą przodujące siły ludzkości — czołowe siły wielkiej epoki radzieckiej.”

Rocznica Leninowska w krajach demokracji ludowej

CZECHOSŁOWACJA PRAGA, (PAP). Czechosłowacki świat pracy przygotowuje się do uczczenia 25-rocznicy zgonu Lenina. W Pradze odbędzie się staraniem KC partii komunistycznej akademii, na której będą przemawiali członkowie rządu, KC słowackiej partii komunistycznej organizuje obchody w Bratysławie. W wielu miastach czechosłowackich ulice centralne zostaną nazwane imieniem Lenina. Słowackie zakłady włókiennicze w Rybarpoli postanowiły zmienić swą dotychczasową nazwę na „państwowe zakłady tekstylne im. W. I. Lenina”.

WĘGRY BUDAPESZT, (PAP). — W związku z 25 rocznicą śmierci Lenina w całym kraju odbędzie się uroczyste akademie żałobne.

Cała Polska składa hołd pamięci Lenina

Dziś w Krakowie zostanie odsłonięta tablica pamiątkowa na budynku przy ul. Lubomirskich 51, w którym mieszkał Lenin w latach 1912/1913. Tego dnia komitet wojewódzki PZPR organizuje uroczystą akademie w Teatrze im. Słowackiego.

22 bm. odbędzie się w Teatrze im. Słowackiego uroczysta akademie zorganizowana przez młodzież, na którą przybędą również delegaci z Warszawy.

Włodzimierz Lenin przebywał w Krakowie w latach 1912/1913. W okresie tym kierował rozwijającą się pracą partyjną w Rosji i redagował „Prawdę”.

Zmiany na stanowiskach wicepremiera i ministra administracji publicznej

W związku ze scaleniem administracji państwowej na obszarze całego kraju — Prezydent Rzeczypospolitej, przychylnie się do prośby wicepremiera i ministra Ziemi Odzyskanych tow. Władysława Gomułka, zwolnił go z zajmowanych stanowisk.

Na wniosek prezesa Rady Ministrów tow. Józefa Cyrankiewicza, Prezydent Rzeczypospolitej mianował wicepremierem rządu tow. Aleksandra Zawadzkiego, zaś ministrem administracji pu-

Wybitni członkowie Węgierskiej Partii Pracujących wygłoszą na tych akademiach referaty o życiu i twórczości wielkiego wodza proletariatu międzynarodowego. Wielka akademie żałobna odbędzie się m. in. w Teatrze Miejskim Budapesztu, gdzie z referatem o Leninie wygłosi redaktor naczelny „Sabad Nep” Józef Revay.

RUMUNIA BUKARESZT, (PAP). — W związku z 25 rocznicą zgonu Lenina, rumuńsko — radziecki instytut naukowy organizuje w całym kraju szereg odczytów i akademii. Wydawnictwa partyjne i państwowe zamierzają w masowym nakładzie wydać dzieła Lenina. Prasa rumuńska zamieszcza szereg artykułów, poświęconych pamięci wielkiego wodza Rewolucji Listopadowej.

W Krakowie i Poroninie odbyło się kilka doniosłych narad partyjnych. Wielu mieszkańców Poronina zachowało po dziś dzień pamięć o Leninie, jako o wielkim przyjacielu Polaków.

(Dalszy ciąg na str. 2)

W Krakowie i Poroninie odbyło się kilka doniosłych narad partyjnych. Wielu mieszkańców Poronina zachowało po dziś dzień pamięć o Leninie, jako o wielkim przyjacielu Polaków.

(Dalszy ciąg na str. 2)

Dotychczasowy minister administracji publicznej tow. E. Osóbka-Morawski zrezygnował z zajmowanego stanowiska.

Jak się dowiaduje PAP — tow. Władysław Gomułka obejmie stanowisko wiceprezesa Naczelnej Izby Kontroli Państwa.

(Zyciorys tow. A. Zawadzkiego i W. Wolskiego podajemy na str. 2).

POD SZTANDAREM LENINIZMU

Stefan Jędrychowski

ustrojowi, ustrojowi socjalistycznemu.

W swojej analizie imperializmu Lenin doszedł do wniosku, że imperializm oznacza nie slychane zaostrenie sprzeczności tkwiących w kapitalizmie, zaostrenie nierównomierności rozwoju kapitalizmu, że nieuknieńie prowadzi on do wojen i rewolucji.

Dlatego ówczesne Niemcy były odrodzeniem ruchu rewolucyjnego, dlatego też stały się odczynną nauką socjalizmu. a Marks i Engels twórcami naukowego socjalizmu.

Podobnie jak Niemcy w połowie XIX wieku, Rosja w początkach XX wieku znajdowała się w przededniu burżuazyjnej rewolucji. Narastała ona w warunkach jeszcze bardziej postępowych i przy istnieniu jeszcze bardziej rozwiniętego proletariatu, niż w Niemczech w latach czterdziestych XIX wieku.

Ośrodek ruchu rewolucyjnego przesunął się ku Rosji. Rosyjski proletariat dokonał najbardziej rewolucyjnego zadania: zburzenia caratu — najpotężniejszej ostoi reakcji nie tylko europejskiej ale i azjatyckiej.

„Cóż więc dziwnego — pyta tow. Stalin — że kraj, który dokonał takiej rewolucji i posiada taki proletariat, stał się ojczyzną teorii i taktyki rewolucji proletariackiej.

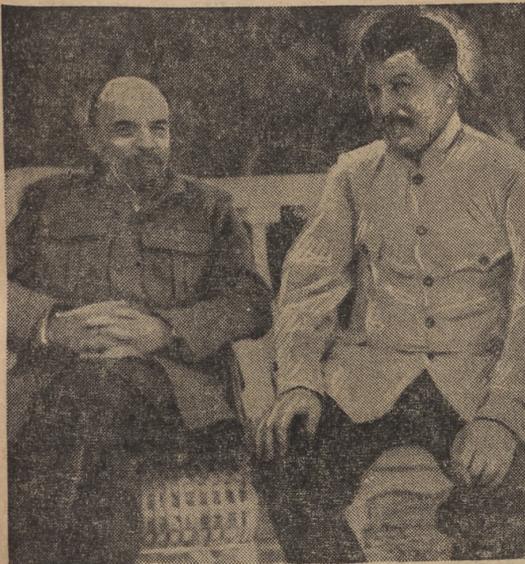
Cóż więc dziwnego, że wódz tego proletariatu, Lenin, stał się zarazem twórcą tej teorii i taktyki oraz

W swojej analizie imperializmu Lenin doszedł do wniosku, że imperializm oznacza nie slychane zaostrenie sprzeczności tkwiących w kapitalizmie, zaostrenie nierównomierności rozwoju kapitalizmu, że nieuknieńie prowadzi on do wojen i rewolucji.

Ostro zwalczając oportunistyczne, reformistyczne teorie Kautsky'ego i prawicowych socjal-demokratów o „ultra-imperializmie“, tj. o imperializmie, jako „zorganizowanym“ kapitalizmie, Lenin wyprowadził ze swojej analizy imperializmu rewolucyjny wniosek, że imperializm jest przedsięwzięciem socjalizmu i że w epoce imperializmu rewolucja socjalistyczna staje się bezpośrednim zadaniem proletariatu.

Dalszy rozwój historii całkowicie potwierdził teorię Lenina o imperializmie. Po zakończeniu I wojny światowej rewolucja socjalistyczna wyrwała się spod panowania imperializmu 1/6 część świata, ale w tej przeważającej części świata, w której utrzymało się panowanie kapitalizmu, właściwe kapitalizmowi sprzeczności zaostrzyły się jeszcze bardziej.

Mineło 25 lat od śmierci wielkiego wodza rosyjskiej i międzynarodowej klasy robotniczej, wodza i organizatora partyjnego, wodza i organizatora partyjnego.

Lenin i Stalin w Gorkach pod Moskwą

Wpływ, jaki wywarli na bieg historii i oblicze świata Włodzimierz Lenin i jego przyjaciel i wielki kontynuator Józef Stalin, jest tak wielki, że nie tylko my, ale i przyszłe pokolenia będą wiek XX nazywały epoką Lenina i Stalina.

Nie jest przypadkiem, że to właśnie rosyjski, rewolucyjny ruch robotniczy wydał na przełomie XIX i XX wieku dwóch najbardziej genialnych wodzów światowego proletariatu, a tym samym najwybitniejszych postaci historii.

Określiły to te same przyczyny historyczne, które złożyły się na to, że to właśnie rosyjska klasa robotnicza odegrała pionierską rolę w obaleniu kapitalizmu i imperializmu w swoim kraju, w zbudowaniu pierwszego na świecie państwa socjalistycznego, w zapoczątkowaniu ery socjalizmu na świecie.

W swojej pracy „O podstawach leninizmu“ tow. Stalin daje odpowiedź na pytanie, dlaczego właśnie Rosja stała się ogniskiem leninizmu, ojczyzną teorii i taktyki rewolucji proletariackiej.

„Dlatego, że Rosja była punktem węzłowym wszystkich tych sprzeczności imperializmu.

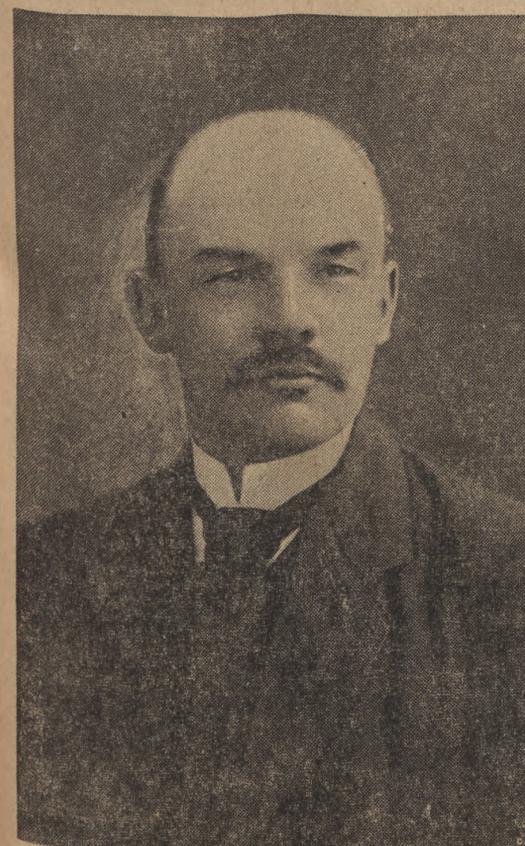
Dlatego, że Rosja bardziej niż jakikolwiek inny kraj brzemienna była w rewolucję i z tego względu tylko ona potrafiła rozwinąć te sprzeczności w drodze rewolucyjnej“.

carska Rosja była ogniskiem potrójnego ucisku — kapitalistycznego, kolonialnego i wojennego w najbardziej nieludzkiej i barbarzyńskiej formie. Rosja była rezerwą sił zachodniego imperializmu pod względem ekonomicznym, politycznym i militarnym. Toteż rewolucja przeciwko caratowi z konieczności musiała przetrwać w rewolucję przeciwko imperializmowi, w rewolucję proletariacką.

Jeszcze w „Manifestie Komunistycznym“ Karol Marks uświadomił szczególną wagę, jaką zwracał w czterdziestych latach wieku XIX komuniści na Niemcy, tym, że Niemcy znajdowały się podówczas w przededniu burżuazyjnej rewolucji, przy czym rewolucja ta odbywała się w warunkach europejskiej cywilizacji bardziej postępowych, z bardziej rozwiniętym proletariatem, niż w Anglii w XVII wieku w czasie angielskiej rewolucji burżuazyjnej, lub we Francji w wieku XVIII w czasie burżuazyjnej rewolucji w tym kraju.

ROSJA CARSKA — PUNKT WĘZŁOWY SPRZECZNOŚCI IMPERIALIZMU

W swojej pracy „O podstawach leninizmu“ tow. Stalin daje odpowiedź na pytanie, dlaczego właśnie Rosja stała się ogniskiem leninizmu, ojczyzną teorii i taktyki rewolucji proletariackiej.

Lenin w 1912 roku

Lenin ze swoją żoną Nadieżdą Krupską (malował Dawydow)

wodzem międzynarodowego proletariatu“.

Cóż więc dziwnego — dodajmy, że rosyjski proletariat zrodził obok Lenina, jego również genialnego kontynuatora — Stalina, który dokończył dzieła Lenina, rozwinął marksizm-leninizm, pokierował zbudowaniem społeczeństwa socjalistycznego w ZSRR i rozgromieniem faszystowskich Niemiec w II wojnie światowej, a obecnie stoi na czele międzynarodowego obozu pokoju i demokracji.

LENINIZM - MARKSIZM EPOKI IMPERIALIZMU

Epokową zasługą Lenina i Stalina było twórcze rozwinięcie rewolucyjnej teorii marksizmu w nowych warunkach imperializmu i bezpośredniego narastania rewolucji proletariackiej oraz uczynienie z marksizmu-leninizmu potężnego narzędzia strategii proletariatu w jego walce o obalenie panowania kapitalizmu i o zbudowanie ustroju socjalistycznego.

W swojej genialnej pracy pt. „Imperializm jako najwyższe stadium kapitalizmu“ napisanej w okresie I wojny światowej, Lenin uogólnia wszystkie te nowe momenty, które wystąpiły w rezultacie rozwoju kapitalizmu od czasów Marksa i Engelsa i które zdecydowały o tym, że ustroj kapitalistyczny wkroczył w swoje najwyższe i ostatnie stadium — imperializm, że z kapitalizmu kwitnącego przekształcił się w kapitalizm umierający, który musi ustąpić swego miejsca nowemu

Kapitalizm wszedł w stadium swojego powszechnego kryzysu, w okres ciągłych wstrząsów ekonomicznych, politycznych i wojennych. Monopolistyczny kapitalizm doprowadził do skrajności wyzysk, nędzę szerokich mas pracujących i z drugiej strony — potęgę i bogactwa największych monopolów kapitalistycznych.

W szeregu krajów imperializm zrodził najbardziej reakcyjną i najbardziej odrzucającą formę dyktatury wielkiego kapitału — faszyzm. Wreszcie — poprzez szereg wojen niemal bez przerwy wybuchających w różnych częściach świata, imperializm doprowadził do nowej straszliwej wojny światowej, która przerodziła się w wielką wyzwoleńczą wojnę postępowej ludzkości ze Związkiem Radzieckim na czele przeciwko faszystom. II wojna światowa zadała szereg dalszych ciosów kapitalizmowi i imperializmowi, wyrwijając spod jego panowania szereg nowych krajów i wzmagając siły obozu antyimperialistycznego.

STRATEGIA REWOLUCJI PROLETARIACKIEJ

Ze tak się jednak stało, że losy ludzkości nie potoczyły się innymi drogami, że nie zapanała noc niewoli, reakcji i rozkładu, było to rezultatem istnienia państwa socjalistycznego, rezultatem zwycięskiej Rewolucji Październikowej w Rosji,

Lenin rozwinął teorię Marksa o nieprzerwanej rewolucji, o konieczności przekształcenia przez proletariat rewolucji burżuazyjnej w rewolucję socjalistyczną, rozbijając w ten sposób oportunistyczną legendę, iż pomiędzy rewolucją burżuazyjną a proletariacką muszę upłynąć całe dziesięciolecie panowania burżuazji. Teoria ta również została sprawdzona w praktyce w r. 1917, gdy bolszewicy zwycięsko zrealizowali strategię przekształcenia burżuazyjno-demokratycznej rewolucji w proletariacką rewolucję. Lenin określił też warunki konieczne dla rewolucji proletariackiej.

(Dokończenie na str. 5)

Włodzimierz Majakowski

Włodzimierz Iljicz Lenin

(Fragmenty poematu)

Słowa nasze, nawet co ważniejsze słowo ściera się w użyciu, jak ubiór, co sparcia? Chęć, by zajaśniało na nowo najdostojniejsze ze słów — partia. Jednostka! Co komu po niej?! Jednostki głosik cieższy od pisku, Do kogo dojdzie? — ledwie do żony! I to, jeżeli pochyli się blisko. Partia — to głosów jeden poryw — zbitý w bezliku cichych i cienkich, pękają od nich wrogów zapory, jak w huku armat w uszach bębni. Żle człowiekowi, kiedy sam jest. Biada samemu, nic nie zwojuje — byle dryblas w pół go przełamie, i nawet słabsi, ale we dwoje. A gdy się w partię zejdziemy w walce — to padnij, wrogu, lecz i pamiętaj! Partia — to ręka milionopalca, w jedną miażdżącą pięść zaciśniętą. Jednostka — zerem, jednostka — bzdurą, sama — nie ruszy pięciocalowej kłody, choćby i wielką była figurą, a cóż dopiero podnieść dom pięciopiętrowy. Partia — to barki milionów ludzi ciasno do siebie przypartych — podźwigniem gmachy, do nieba podrzucim, w partii. Partia — to stos pacierzowy klasy robotniczej. Partia — to nieśmiertelność naszej sprawy. Partia — to jedno, co mnie nie zdradzi. Dzisiaj jestem subiektem, a jutro ścieram cesarstwa z mapy. Mózg klasy, sprawa klasy, siła klasy, chluba klasy — oto, czym jest partia. Partia i Lenin — bliźnięta-bracia — kogo bardziej matka-historia ceni? Mówimy — Lenin, a w domyśle — partia. mówimy — partia, a w domyśle — Lenin.

Lenin i Stalin w grupie delegatów na naradzie CK RSDRP z pracownikami partyjnymi w Krakowie, w styczniu 1913 roku

(Reprodukcja z obrazu art. mal. Bletkina)

Polskie wydawnictwa dzieł Lenina

Żanna Korimanowa

Dzieła Lenina osiągnęły w Związku Radzieckim nakład 179 milionów egzemplarzy. Dzieła Lenina zostały przetłumaczone na 118 języków świata.

Jakże wymowne są te dwie cyfry. Już one same mówią, jaka niewzruszona potęgą stały się idee leninowskie, nauka marksizmu - leninizmu.

A nasz polski wkład w ogółne zrealizowanie dzieł Lenina?

Przed pierwszą wojną światową artykuły Lenina ukazywały się na szpaltach pism SDKPiL.

Do stałych współpracowników zalicza W. Lenina naczelny organ teoretyczny SDKPiL, „Przegląd Socjaldemokratyczny”. Ponadto w czasie pobytu w Krakowie, umieszcza Lenin dwa artykuły w piśmie SDKPiL-owskich: „Gazeta Robotnicza” i „Pismo Dyskusyjne”.

W latach międzywojennych nielegalność partii komunistycznej z jednej strony, a działalność cenzury z drugiej — utrudniały wydawanie dzieł Lenina w kraju. Toteż polscy komuniści wydawali większość przekładów dzieł Lenina za granicą, przede wszystkim w ZSRR. W kraju ukazywały się w pierwszych latach po wojnie „Państwo i Rewolucja”, oraz „Imperializm, jako najwyższy etap kapitalizmu”.

Przedwojenna „Książka”, a następnie jej spadkobierca „Tom”, wydają w latach 1932 — 36 cztery spośród zamierzonych sześciu tomów dzieł Lenina (skład główny: „Dom Książki Polskiej”). Część przekładów tego wydania zaczerpnięto z wydań zagranicznych, część dokonano w kraju.

Wspomniane wydania zagraniczne były do tego czasu głównym źródłem znajomości Lenina u nas. Wydania podejmowane przez polskich komunistów, przeżywających w ZSRR, zarówno w latach międzywojennych, jak w latach drugiej wojny imperialistycznej i bezpośrednio po niej wydawane przeważnie w Moskwie, docierały do nas w kolportażu nielegalnym albo na polu legalnym, a więc z konieczności w niezbyt wielkiej ilości egzemplarzy i do wąskiego kręgu odbiorców. W ramach tej działalności wydawniczej zaczęło się ukazywać, obok wielu wydawnictw broszurowych prac Lenina, przedwojenne wydanie Dzieł Wybranych w 12 tomach oraz ukazało się 2-tomowe wydanie z roku 1940. Dokonana została wtedy ogromna praca przekładowa.

Jeśli uwzględnić ponadto pewną, niewielką ilość rosyjskich i niemieckich wydawnictw Lenina, które trafiały do kraju mimo barier cenzury i defensywy, stwierdzić wypadnie, że nasze dwudziestolecie międzywojenne było nader skąpo zaopatrzone w dzieła „Marksa epoki imperializmu” — Lenina.

Tym bardziej nieodzowna stała się potrzeba wydania jego dzieł po wyzwoleniu ziemi naszej.

Jaki jest dorobek wydawniczy czterech lat władzy ludowej w zakresie polskich przekładów dzieł Lenina?

Składają się nań głównie wydawnictwa „Książki”, pozycje

„Biblioteki Klasyków Marksizmu”. Bardzo starannie pod względem redakcyjnym — akurpuluje i kontrolowany, z przytępieniem doskonałym przekład, przejrzysty układ, umiejętnie podany komentarz, dobry papier, czysta w kroju czcionka wreszcie bardzo niska, możliwie najniższa cena — oto zalety tych broszurowych wydawnictw. Ich główną wadą jest chyba to, że jest ich wciąż jeszcze za mało...

Drugą była również niewielka, powołana za PKWN-skim lubelskim wydaniem broszurowa, zawierająca dwa sycylijskie pióra Lenina — artykuł „Pamięć Herodota” z maja 1912 r., pochwała la bojowego internacjonalizmu rosyjskich rewolucjonistów i ro dowód rosyjskiej myśli rewolucyjnej, oraz rozprawkę „O dumie narodu Wielkorusów”, pisaną przez Lenina w grudniu 1914 r., demaskująca zakłamany frazes mieszczuskiego patriotyzmu, deklarujący dumnie i namiętnie nowy patriotyzm rewolucyjnej klasy grabarzy kapitalizmu, patriotyzm proletariacki.

Z 1945 roku pochodzą również, bite następnie w drugim i trzecim nakładzie, podstawowe prace Lenina, dotyczące taktyki i strategii walki klasowej epoki imperializmu — „Dwie taktyki socjaldemokracji w rewolucji demokracji” i „Dzieciactwo chłoba lewicowości w komunizmie”.

Pierwsza — napisana na emigracji w Genewie latem 1905 roku z genialną jasnością stawia podstawowe zagadnienie każdej rewolucji burżuazyjno - demokratycznej.

Druga broszura napisana wiosną 1920 roku zawiera „popularny wykład marksistowskiej strategii i taktyki”, uczy stosowania taktyki elastycznej i giętkiej, ostrzega przed doktrynizmem.

Broszury te uzupełniła wydanie w r. 1948 praca Lenina „Co robić”. Napisana na przełomie lat 1901 i 1902 oczyszcza teren dla rozwoju młodej rosyjskiej socjaldemokracji, zatoczyła ideologiczne podwaliny partii, rozprawiając się z oportunistami, na teorię żywiołowości procesu rewolucyjnego.

Za tymi wydawnictwami idzie najpopularniejsza dziś u nas praca Lenina, jego genialna monografia imperializmu, „Imperializm jako najwyższe stadium kapitalizmu”, napisana wiosną 1916 r. w Zurichu, uważana „ekonomiczną istotę imperializmu” i dowodzi w sposób nieodpart, że „imperializm — to przeddzień socjalnej rewolucji proletariatu”. „Imperializm” ma za sobą już trzy wydania o stałe rosnących nakładach.

Niewielka broszura „O litera-

turze” oraz świeżo wydana i kolportowana na Kongresie Zjednoczeniowym, sięgająca dziś już 100.000 nakładu, broszura „O związkach zawodowych”, stanowią zbiórki tematyczne, ułożone pod kątem widzenia naszych najbardziej aktualnych potrzeb.

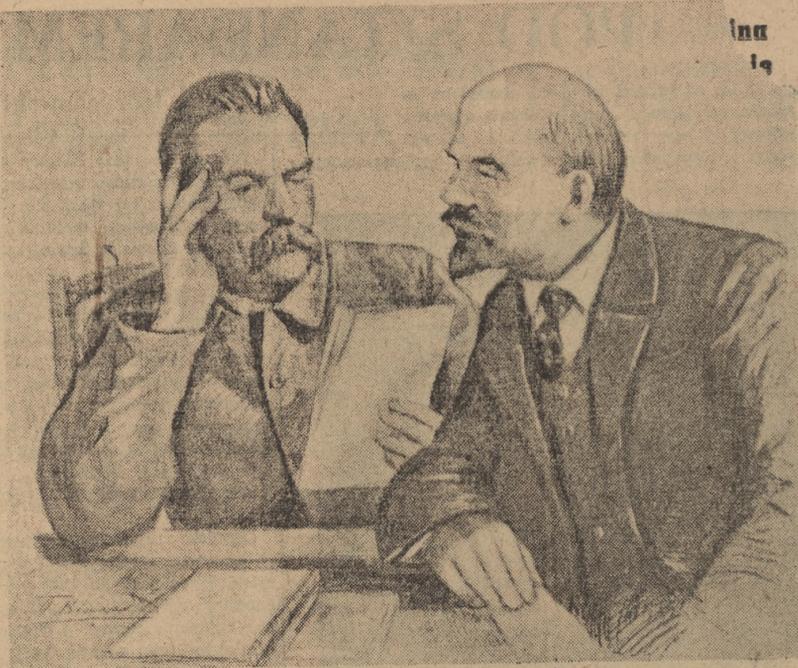
Miejsce osobne zajmuje najokazalsza dotąd pozycja „Biblioteki” — „Mała encyklopedia marksizmu-leninizmu”, zbiór artykułów i tekstów z dzieł Lenina, wydany pt. „Marks, Engels, Marksizm”, sięgający już 150.000 nakładu.

Wydane już i skierowane do kolportażu są dwa dalsze tomy „Biblioteki” — „Ekonomia i polityka” oraz „Marksizm a rewolucjonizm”. W przygotowaniu znajdują się dwie filozoficzne prace Lenina, po raz pierwszy przyswajane językowi polskiemu — „Materializm i empirio-

krytycyzm” oraz „Zeszyty filozoficzne”. Po przekładzie „Anty-Dühringa” będzie to drugi kapitalny wkład do filozoficznej spuścizny klasyków marksizmu.

Wreszcie — zamierzenia wydawnicze na najbliższą przyszłość.

Konieczność uzbrojenia polskiej klasy robotniczej w ideologiczny oręż marksizmu-leninizmu podktykowała naszej partii decyzję, którą powitała z pełnym uznaniem i radością najszersze kręgi partyjne: „Książka” podejmuje wydanie dzieł Lenina w 40 tomach w oparciu o ukazujące się obecnie w ZSRR czterdziestotomowe wydanie (dotąd ukazało się 21 tomów). Prace przygotowawcze są w toku. W 1949 roku mają się ukazać pierwsze tomy tego imponującego wydawnictwa, które obok przekładu dzieł Lenina stworzy w Polsce zupełnie nowe możliwości dla pracy naukowej - badawczej i samokształceniowej w dziedzinie marksizmu-leninizmu.

Lenin i Gorki

Wielcy pisarze o Włodzimierzu Leninie

Geniusz Lenina uznany został przez cały świat. Wyrazem uniwersalnego znaczenia jego życia i twórczości są wypowiedzi wielkich twórców kultury o Leninie.

Maksym Gorki

Odtworzyć jego portret jest rzeczą nielutną. Lenin uwiecznił się w słowach jak ryba w łusce. Był on prosty i otwarty, jak wszystko, co mówił.

Jego bohaterstwo jest niemal zupełnie pozawzorne. Zewnętrznego blasku, jest to owe dość często spotykane w Rosji skromne, ascetyczne, ofiarne bohaterstwo uczelnego inteligenta - rewolucjonisty, przekonanego niezłomie, że sprawiedliwość socjalna na ziemi jest rzeczą możliwą, bohaterstwo człowieka, który wyrzekł się wszystkich radości świata z woli ciężkiej pracy dla szczęścia ludzi.

Jesienią 18 roku spytałem samotnego robotnika, Dymitra Pawłowa, jaka jest jego zdaniem najcharakterystyczniejsza cecha Lenina? — Prosta. Jest prosty jak prąd.

Nie mogę sobie wyobrazić innego człowieka, który by góruje tak bardzo nad ludźmi, podtrzymując pozostając przy tym podziwem i nie przesłaniając im, którzy widzą w nim człowieka, który kieruje się jakimś dziwnym instynktem wyznaczającym Leninowi szczególne miejsce.

Henryk Barbusse

...A więc był w Rosji (a nie kiedy bywał również na Za-

chodzie) potężny wódz, wielki brat wszystkich rewolucjonistów. Lenin musiał ważyć nie tylko z władzami oficjalnymi, lecz również ze znaczną częścią swoich własnych towarzyszy partyjnych. Żądał on — i to właśnie było jego wielkim dziełem, jego wielką ideą zawierającą wszystkie inne — żądał utworzenia nieprzejednanej, pełnej barwy, jak z jednej były wykutej partii rewolucyjnej, partii o wyraznym obliczu, nie idącej na żadne kompromisy. Mówił, że tylko taka partia może wykonać zadanie przebudowy świata i że właśnie stworzenie takiej partii jest głównym zadaniem ruchu.

„Lenin, agitator i wszechstronny mąż stanu o nadludzkiej niemal zdolności przewidywania, umiejący w każdej sytuacji nieomylnie i w całej rozciągłości wcielić w życie syntezę teorii i praktyki rewolucyjnej, stał zawsze na gruncie marksizmu. Lenin i Marks — to dwie wielkie i koncentryczne postacie, działające w sferze zakrojonej przez starszego z nich. Twórcy geniusz Lenina znalazł swój wyraz w ucieleśnieniu teorii socjalistycznej w rewolucji, a następnie w ładzie rewolucyjnym...”

„...Jak uderzenie gromu zwałił się dzień w którym zabrał do Lenina. Umarł 21 stycznia 1924 roku w 54 roku życia. Ludzimi, którzy go otaczali w dni pracy powszedniej, wydało się to niepodobieństwem (smierć zmazała nas do twierzenia w rzeczy nie prawdopodobne). Nie mogli sobie wyobrazić by opuścił ich ten, który był uosobieniem całej Rewolucji Rosyjskiej, ten który wypalał ją w swoim mózgu, przygotował, wcielił w życie, uratował — Lenin, największy i pod każdym względem najczystszy z twórców historii: człowiek, który groził dla ludzkości więcej niż ktokolwiek inny.

Od pierwszej chwili istnienia władzy radzieckiej Stalin, kiedy trzeba było, zastępował Lenina i zastępuje Lenina w dalszym ciągu, odkąd go nie ma.

A to przede wszystkim dlatego, że Lenin już od dawna stał się krwią i ciałem partii. Wykuł on ją własnymi rękami, we wszystkich szczegółach, twała, wielka, ze wszystkim jej potrzebami punktem oparcia, z jej niepowstrzymanym pędem naprzód: uczynił ją źródłem kierownictwa. Powiedzieć, że Lenin był nie do zastąpienia znaczy to popelnienie błęd jakkolwiek wielkość Lenina przewyższała wszelką miarę ludzką — nie taka jest istota partii. Kiedy zabrakło Lenina, jego prace wzięły na siebie inny...

Po śmierci człowieka żyje jedynie na ziemi. Lenin żyje wszędzie, gdzie istnieją rewolucjonści. Można powiedzieć, że nikt

tak nie ucieleśnia w sobie myśli i słów Lenina jak Stalin, Stalin — to Lenin dnia dzisiejszego.

Romain Rolland

„Nikt lepiej od Stalina w jego wspomnieniach o Leninie nie oświetlił tego rysu Lenina, wy różniącego go nawet spośród większości teoretyków i wodzów partii rewolucyjnych: jego stała łączność z żywiołowymi siłami, ujawniającymi się wśród mas.

Lenin pozostawał w stałej łączności z masami i nie było w stanie podważyć jego niezłomnej wiary w ich twórczą siłę. Stalin przytacza trafne słowa wypowiedziane przez Lenina w rozmowie, kiedy jeden z towarzyszy obawiając się „chaosu w rewolucji” oświadczył, że „po rewolucji powinien nastąpić normalny porządek”. Lenin z sarkazmem odrzucił w odpowiedzi: „Jeżeli ludzie, pragnący być rewolucjonistami, zapominają, że najbardziej normalnym porządkiem w dziejach jest porządek rewolucyjny”.

Stalin dodaje: „Wiara w tworzenie siły mas — to ta właśnie szczególna cecha działalności Lenina, która pozwalała mu opierać myślą żywioł i skierować ruch jego w łozysko rewolucji proletariackiej”.

Jest to największy talent, jaki może posiadać człowiek cywilny. Na tym polega również zadanie człowieka nauki: przeniknąć do istoty życia, do jego tajemnych sił, do jego praw i błędów, aby nimi kierować.

Niechże to będzie również najwyższym prawem sztuki. Jeżeli większość artystów jest zbyt słaba, aby się nim kierować, najwięksi spośród nich zawsze je instynktownie wcielił w życie. Jeden z tytanów malarstwa wszystkich czasów, Leonardo da Vinci, uczynił swoją dewizą „Tramuntarsi nella proporzionate di natura” — „zspokoić się z siłą przyrody”.

Wielcy artyści, jak Leonardo i Tolstoj, zespalały się z żywymi siłami przyrody. Mistrzowie czynu, jak Lenin, zespalały się z prawami życia społecznego, z jego rytmem, nurtem, pomagając wiecznemu wznoszeniu się ludzkości na coraz wyższe szczeble.

Martin Andersen Nexø

Ze wszystkich wieści, jakie docierały do nas z Rosji Radzieckiej, najbardziej wstrząsającą była pierwsza wiadomość o śmierci Lenina.

Lenin umarł. Każdy z nas czuł instynktownie, że jest to fakt bezlitosny. To nie była pogłoska, to była wiadomość, dotycząca wszystkich.

Widziałem robotnika w znośnym ubraniu — stanął jak człowiek rażony ciężkim cio-

sem, kiedy mu zakomunikowano tę wiadomość. Pomyślał sobie: czy mogłaby jakaś inna wiadomość być tak ciężkim ciosem dla ludzi całej kulii ziemskiej, dla całej ludzkości? Wszędzie, gdzie pulsuje życie ludzkie, spotykałem ludzi prostych, tak bardzo nieszczęśliwych i zgnębionych. Ale ludzie ci, jeśli się urodził syn, dawali mu jego imię. Lenin — był ich największą nadzieją.

Znaczenie Lenina dla międzynarodowego ruchu proletariackiego nie da się ogarnąć. Genialna postać Lenina, który skojarzył w sobie właściwości zwiastuna i realizatora, wskazuje pracownikom na polu kultury nowe cele. Prowadzi on ich od biernej kontemplacji do świata czynów i akcji. Walce wyzwoleniczej proletariatu nadał on nowy rozmach. Ruch robotniczy nie może już zawrócić wstecz. Lenin tchnął życie i ciepło w siły ludzkie, które walczą o sprawę postępu.

Stefan Żeromski

Macieżwy odwagę Lenina, żeby wszcząć dzieło nieznanie, zburzyć stare i wszcząć nowe.

Bernard Shaw

Jestem szczęśliwy, że już jakieś sześć lat temu, kiedy rozpowszechniane przez prasę angielską oszczerstwa o Leninie przedsięwzięty nawet poltarz rozpowszechniona o Washingtonie w roku 1780 — w napisie, jaki umieszczono na jednej z

moich książek, którą posłałem Leninowi, powitałem go wówczas jako największego męża stanu Europy... Nie wątpię, że nastąpi dzień, w którym w Londynie obok posagu Washingtona stanie posąg Lenina.

Henryk Mann

W życiu Lenina widziany niezłomnie oddanie sprawie, które siłą rzeczy wiąże się z bezwzględnym traktowaniem każdego, kto staje w poprzek drogi. Lenin kochał ludzi nie mniej, niż swoje dzieło, dlatego też był wielki w swym twórczym.

Fritjol Nansen

Osobiście nie znałem Lenina. Ale widziałem ów wyjątkowy wpływ, jaki imię jego wywierało na Rosjanach. Człowiek niezwykłych zalet: serdeczny, prosty, skromny, nie wymagający dla siebie żadnych przywilejów, był dla Rosjan, dla wszystkich komunistów, dla całego bolszewizmu ogromną cporą moralną. Był prawdziwym Rosjaninem...

Teodor Dreiser

Był to człowiek, którego całe życie i wszelkie myśli były poświęcone walce o lepszy ustrój społeczny. I chociaż Lenin już nie żyje, to jednak dla przyszłych pokoleń nigdy nie zginie ustrój społeczny, który stworzył i który jego współbojownicy i następcy doprowadzili do obecnej potęgi i wielkości.

Lenin dokonuje przeglądu pouszczonego przysposobienia wojskowego na Czerwonym Placu

Lenin przemawia na zebraniu partyjnym. Obok siedzą od lewej: Dzierżyński, Stalin i Swierdłow.

POD SZTANDAREM LENINIZMU

(Dokończenie ze str. 3)

Pracy pt. „Państwo i rewolucja” napisanej w przededniu Rewolucji Październikowej, Lenin postawił zadanie rozbicia państwowego aparatu burżuazji, jako koniecznego warunku przejęcia władzy przez proletariatus. Teoria ta rozprawiła się z reformistyczną koncepcją pokojowego wrastania w so-

w narodowym ruchu wyzwoleniowym narodów uciskanych i kolonialnych. Traktując sprawę narodowościową, jako podporządkowaną rewolucji proletariackiej, wodzowie partii bolszewickiej potrafili uczynić z niej potężną rezerwę rewolucji proletariackiej.

W duchu internacjonalizmu Związek Radziecki układał także swoje stosunki zewnętrzne, z innymi narodami, co się wyraziło między innymi w uznaniu niepodległości Polski w jednym z pierwszych aktów rządu radzieckiego oraz w stałym prowadzeniu pokojowej polityki zagranicznej, opartej na zasadzie jednakowego poszanowania praw i suwerenności wielkich i małych narodów. Wyrazem leninowsko-stalinowskiego proletariackiego internacjonalizmu jest też pomoc udzielona narodom Europy w ich wyzwoleniu z hitlerowskiej niewoli, a następnie w odbudowie gospodarczej.

Na gruncie proletariackiego internacjonalizmu, który nie tylko nie jest sprzeczny z prawdziwym patriotyzmem, ale wiąże się z nim nierozdzielnie, rozwijają się dziś stosunki nowego typu pomiędzy Związkiem Radzieckim a krajami demokracji ludowej, stosunki oparte na braterskiej przyjaźni wolnych narodów i ich wzajemnej pomocy. Dziś, gdy historia dowodzi, że burżuazyjny nacjonalizm prowadzi z reguły do zdrady swego kraju, gdy burżuazja zachodnio-europejska coraz jawniej sprzedaje swoje kraje amerykańskiemu imperializmowi, idee Lenina i Stalina o proletariackim internacjonalizmie, o rewolucyjnym znaczeniu ruchów narodowo-wyzwoleniowych, o samookreśleniu narodów, o proletariackim patriotyzmie, nabiera ją szczególnego znaczenia.

Dziś, gdy potężna fala ruchów narodowo-wyzwoleniowych pod kierownictwem komunistów ogarnia ogromne połacie Azji — Chiny, Koreę, Indonezję, Indochiny, Burmę i podważa panowanie imperializmu, możemy właściwie ocenić znaczenie teorii Lenina i Stalina o ruchach narodowo-wyzwoleniowych, jako o rezerwie proletariatu w walce z imperializmem.

TWORCA PARTII NOWEGO TYPU

Leninowska strategia rewolucyjna stała się w rękach rewolucyjnej partii proletariatu, partii bolszewickiej potężnym narzędziem walki o obalenie kapitalizmu. Wiekopomną zasługą Lenina wobec międzynarodowego ruchu robotniczego jest stworzenie pierwowzoru partii rewolucyjnej, partii nowego typu, zdolnej do wykonania tego zadania, które stanęło przed klasą robotniczą w epoce imperializmu, a mianowicie zadania kierowania rewolucyjną walką proletariatu i obalenia panowania burżuazji. Partie socjaldemokratyczne II międzynarodówki, dostosowane były głównie do walki parlamentarnej, były aparatem wyborczym, dodatkiem do frakcji poselskiej.

Walka o partię nowego typu, o partię, jako czołowy oddział klasy robotniczej, grupującej jej najlepsze elementy, uzbrojony w rewolucyjną teorię, zorganizowany na zasadzie demokratycznego centralizmu, na zasadzie podporządkowania mniejszości woli większości i żelaznej dyscypliny, kierujący się jedną wycią, stanowiący najwyższą formę klasowej organizacji proletariatu — walka o taką partię była stałą treścią życia i działalności Lenina.

W walce tej toczony nieustannie nie przeciwko oportunistom z prawa i z „lewa”, przeciwko wpływom drobnomieszczańskiej ideologii, przeciwko „ekonomistom”, zachylającym żywiołowość ruchu robotniczego, przeciwko mieniszewikom usiłującym roztopić partię w masie sympatyków i bezpartyjnych, przeciwko likwidatorom wszelkiej maści, przeciwko trocki-

stom, bucharynowcom i innym „opozycjonistom”, usiłującym rozsadzić partię od wewnątrz przez pomocy frakcji, — wyrosła i zahartowała się Wszechzwiązkowa Komunistyczna Partia (bolszewików), najbardziej doświadczony i zahartowany oddział międzynarodowego ruchu robotniczego i niedościgniony wzór dla innych partii komunistycznych i robotniczych.

Nauka Lenina i Stalina o partii nowego typu, ma nieprzemijające podstawowe znaczenie. Szczególnie doniosłą dziś sprawą jest przyswojenie sobie przez Zjednoczone Partie Robotnicze, powstałe w krajach demokracji ludowej w wyniku zjednoczenia komunistycznego nurtu ruchu robotniczego z lewicowym nurtem socjalistycznym. Lenin i Stalin uczą nas, że partia umacnia się przez to, iż oczyszcza się od elementów reakcyjnych i oportunistycznych, umacnia się, krytycznie podchodząc do swoich błędów i szeroko stosując metodę krytyki i samokrytyki.

Słuszną leninowską teorię o imperializmie i rewolucji proletariackiej, o rewolucyjnej strategii proletariatu w rewolucji burżuazyjno-demokratycznej i sojusznikach proletariatu, o partii nowego typu, były uogólnieniem doświadczenia praktycznej walki rewolucyjnej nie tylko rosyjskiej klasy robotniczej, ale całego międzynarodowego ruchu robotniczego. Z kolei zostały one sprawdzone i potwierdzone w praktyce dalszej rewolucyjnej walki, a także w praktyce budownictwa socjalistycznego w Związku Radzieckim.

25 LAT BEZ LENINA. PO DRODZE LENINOWSKIEJ, POD WODZĄ STALINA

Lenin nie dożył ustroju socjalistycznego. Genialny wódz proletariatu zmarł w 1924 r., w okresie odbudowy, w przededniu ofensywy socjalizmu i intensywnego budownictwa ustroju socjalistycznego. Jego dzieło poprowadził dalej jego najbliższy przyjaciel, uczeń i współpracownik, Wielki Stalin, który rozwinął myśli Lenina o drogach do socjalizmu w warunkach dyktatury proletariatu w bogatą i konsekwentną teorię budowania ustroju socjalistycznego. W walce z trockistami i innymi antyleninowskimi ugrupowaniami, Stalin dowiódł słusności tezy Lenina o możliwości budowania socjalizmu w jednym kraju i zrealizował ją w praktyce drogą urzeczywistnienia genialnego planu uprzemysłowienia kraju, kolektywizacji rolnictwa, rozwoju społecznego handlu.

Nieudana demonstracja

W ostatnich dniach prasa angielska i francuska dużo i entuzjastycznie pisała w ogólnikowej formie o „współpracy państw zachodnich”. Natomiast gdy docho- dzilo do konkretnych problemów, wstawiali się za każdym razem rozbieżności.

Szczególnie ostrą kontrwersję wywołały dwie sprawy: sporne o zasadniczym znaczeniu: protest narodu francuskiego przeciwko angielskiej polityce faworyzowania Niemiec Zachodnich, oraz nie dające się pogodzić plany gospodarcze Anglii i Francji. Każdy z tych krajów planuje bowiem zwiększenie własnej produkcji przemysłowej na koszt „sojusznika”.

Gdy pojedynczy słowny po obu stronach kanału La Manche zaczął obfitować we wzajemne oskarżenia i kompromitujące odwołania kruchose „bloku zachodniego”, francuski minister spraw zagranicznych Schuman udął się do Londynu, by „uspokoić opinię publiczną” bezpośrednimi rozmowami z ministrem Bevinem.

Oficjalny komunikat wydany po konferencji, wymienia szereg spraw, które były tematem rozmów obu ministrów: Niemcy, Włochy, unia europejska, pakt atlantycki, zarządzanie średziemorskie, blisko-wschodnie południowo-azjatyckie i daleko-wschodnie.

W jednej tylko sprawie ministrowie doszli do porozumienia: w sprawie rozszerzenia ścisłej współpracy na inne części świata.

W wyniku wykonania dwóch pierwszych planów 5-letnich Związek Radziecki już w 1936 r. zbudował u siebie socjalizm i wszedł na drogę rozwoju w kierunku wyższego stadium — komunizmu. Ten pokojowy rozwój przerwała w 1941 r. napaść hitlerowska na Związek Radziecki. W wojnie z hitlerowskim Niemcami Związek Radziecki wykazał całą wyższość systemu socjalistycznego nad systemem kapitalistycznym, wykazał hart i moralno-polityczną jedność społeczeństwa socjalistycznego, a także wyższość stalinowskiej strategii wojennej nad strategią wojenną niemieckich imperialistów. Rozgromienie hitlerowskich Niemiec jeszcze bardziej podniosło autorytet i znaczenie Związku Radzieckiego.

Dziś Związek Radziecki, kroczący na czele mijających wolności, postępowych narodów świata, budując u siebie najbardziej postępowy ustroj, ustroj komunistyczny. Sprzymierzone ze Związkiem Radzieckim kraje demokracji ludowej tworzą wraz z nim potężną podstawę demokratycznego, antyimperialistycznego obco po koju i postępu. Narody krajów kolonialnych i zależnych coraz szerszym frontem włączają się do wspólnej walki przeciwko imperializmowi. Masy pracujące krajów imperialistycznych coraz lepiej rozumieją konieczność obalenia własnej burżuazji, zbudowania ustroju socjalistycznego. Dziś już staje się jasne dla olbrzymiej większości ludzkości, że w naszej epoce wszystkie drogi prowadzą do komunizmu.

W ciągu 25 lat po śmierci Lenina, partia bolszewicka pod kierownictwem Józefa Stalina, wytrwale i po bohaterku wypełniała polityczny testament Lenina, wysoko dzierżąc sztandar partii, chroniąc jedność partii, chroniąc i umacniając dyktaturę proletariatu, umacniając sojusz robotniczo-chłopski, umacniając Związek Radziecki, dochowując wierności zasadom komunistycznego internacjonalizmu, rozszerzając i umacniając sojusz mas pracujących całego świata.

Testament Lenina jest programem działania nie tylko rosyjskiej klasy robotniczej, ale w niemińszym stopniu programem działania mas pracujących całego świata, walczących przeciwko podlegaczom wojennym, o pokój, przeciwko imperialistom, o wolność dla wszystkich uciskanych narodów, przeciwko faszyzmowi i reakcji, o prawdziwą demokrację, przeciwko monopolistycznemu kapitalizmowi, o socjalizm, o zniesienie wyzysku człowieka przez człowieka na całym świecie.

STEFAN JEDRYCHOWSKI

Karta meldunkowa	
Numer domu 20 Ulica <i>Łowczańska</i>	
Wprowadził się w dniu <i>7.07.1942</i>	
Imię i nazwisko, wiek, religia i stan <i>Włodzisław Włodzisławski 48 lat</i>	
Godność lub zatrudnienie <i>Inżynier</i>	
Miejsce urodzenia <i>W. Smolensk (Rosja)</i>	
Przynależność do gminy i kraju <i>—</i>	
Skąd ten przybywa <i>Francja</i>	
Imię i nazwisko żony i dzieci <i>Franciszka Włodzisławski</i>	
Dotychczasowy adres <i>203/10 Łowczańska w Łodzi</i>	
Czem się legitymuje <i>Wzrost 170 cm, ciężyła 60 kg, kolor włosów ciemny, kolor oczu ciemny</i>	
Kiedy i dokąd się wyprowadził	
Kraków, dnia <i>5.07.1942</i>	
Podpis właściciela domu: <i>Jan Florczyk</i>	Podpis podnajmującego: <i>Włodzisławski</i>

Karta meldunkowa, którą wypełnił Lenin osiedlając się w Krakowie

Józef Stalin o Leninie

Teoretycy i wodzowie partii, którzy znają historię narodów i od początku do końca przestudiowali dzieje rewolucji, chorują niekiedy na pewną nieprzeżywaną chorobę. Choroba ta nazywa się lekkiem przed masami, niecierpią w twórcze zdolności mas. Na tym gruncie wyrasta niekiedy pewien arystokratyzm wódców w stosunku do mas, mędoświadczonych w historii rewolucji, ale powołanych do zburzenia tego co stare i budowy tego co nowe. Obawa, że tymiś może się rozpuścić, że masy mogą „zbyt wiele zburzyć”, choć odgrywać rolę mianki, usiłującej uszyć masy z kłódek, ale nie pragnącej uczyć się od mas — taka jest podstawa tego rodzaju arystokratyzmu.

Lenin był całkowitym przeciwnikiem takich wódców. Nie znam drugiego rewolucjonisty, który by tak głęboko jak Lenin wierzył w twórcze siły proletariatu i w rewolucyjną celowość jego instynktu klasowego. Nie znam drugiego rewolucjonisty, który by jak Lenin umiał tak bezlitośnie biecować zadowolonych z siebie krytyków „chaosu rewolucyjnego” i „balkhanalii samorzutnych działań mas”. Pamiętam jak podczas pewnej rozmowy w odpowiedzi na uwagę jednego z towarzyszy, że „po rewolucji powinien nastąpić normalny porządek”, Lenin zaznaczył z sarkazmem: „Bie, jeśli ludzie, którzy pragną być rewolucjonistami, zapominają, że najbardziej normalnym porządkiem w historii jest porządek rewolucji”.

Stąd uzgardziłby stosunek Lenina do tych wszystkich, którzy usiłowali patrzeć na masy z góry i uszyć je według książek. Stąd ustawiczne wskazania Lenina: uczyć się od mas, zrozumieć ich działanie, skrupulatnie studiować praktyczne doświadczenie walki mas.

Wiara w twórcze siły mas — to ta właśnie cecha działalności Lenina, która umożliwiała mu zrozumieć świat i kierować jego ruch w koryto rewolucji proletariackiej.

Geniusz klasy robotniczej

Nigdy jeszcze, od czasów Marksa, historia wielkiego wyzwoleniowego ruchu proletariatu nie wysunęła tak gigantycznej postaci, jak nasz zmarły wódz, naucejczytel, przyjaciel. Wszystko, co w proletariacie jest naprawdę wielkie i bohaterkie: nieustraszony umysł, żelazna, nieugięta, uparta, wszystko przezwyciężająca wola, święta mienawiść, nieważność aż do śmierci wobec niewolnictwa i ucisku, rewolucyjny zapal, który dźwiga góry, bezgraniczna wiara w twórcze siły mas, wielki organizacyjny geniusz — wszystko to znalazło swe wspaniałe ucieleśnienie w Leninie, którego imię stało się symbolem nowego świata od zachodu do wschodu, od południa do północy.

Lenin, jak nikt inny, umiał dostrzeżać i ta co wielkie i to co małe, umiał przewidywać najdonioślejsze historyczne przewroty, a jednocześnie brać pod uwagę, wykorzystywać nawet najdrobniejsze szczegóły. Umiał, gdy zasła potrzeba, gwałtownie atakować, jak również odstępować i przygotowywać nową ofensywę. Lenin nie uznawał żadnych skostniałych formułek. Na jego mądrych wszechkierujących oczach nie było żadnej zasłony.

Był on bowiem urodzonym wodzem armii proletariatu, geniuszem klasy robotniczej.

— Z odezwy CK WKP(b) „Do Partii, do wszystkich pracujących” z dnia 22 stycznia 1924 roku.

Lenin w Poroninie (1914 rok)

cializm. Przebieg Rewolucji Październikowej potwierdził w całej rozciągłości słusność rewolucyjnej teorii Lenina.

Ogromne historyczne znaczenie miała sformułowana przez Lenina, a następnie rozwinięta przez Stalina teoria o dyktaturze proletariatu, jako narzędziu rewolucji proletariackiej, jako narzędziu złamania oporu klas eksploatacyjnych i zbudowania ustroju socjalistycznego, oraz o władzy radzieckiej jako o państwowej formie dyktatury proletariatu. Leninowsko-stalinowska teoria o dyktaturze proletariatu i jej funkcjach stała się podstawą zbudowania nowego socjalistycznego państwa na gruncie caratu.

Posiada ona ogromne teoretyczne i praktyczne znaczenie również w naszych warunkach, w warunkach demokracji ludowej, która spełnia wszystkie podstawowe funkcje dyktatury proletariatu.

PROLETARIAT NA CZELE MAS LUDOWYCH

Zasadnicze znaczenie dla zwycięstwa klasy robotniczej nie tylko w Rosji, nie tylko w krajach demokracji ludowej, ale na całym świecie, posiada nauka Lenina i Stalina o negumii proletariatu, o sojusznikach proletariatu w rewolucji burżuazyjno-demokratycznej i w rewolucji proletariackiej. Rewolucja Październikowa w Rosji mogła zwyciężyć między innymi dzięki wiązaniu do walki po stronie proletariatu najdłużer przeciwko caratowi, a następnie przeciwko burżuazji — wielomilionowych mas chłopskich.

Genialne zastosowanie przez Stalina i bolszewików sojuszu robotniczo-chłopskiego, sojuszu z biednymi i średnimi chłopami w nowych warunkach, po utrwaleniu władzy radzieckiej, umożliwiło pozyskanie ogromnej większości chłopów dla socjalizmu i zbudowanie ustroju socjalistycznego nie tylko w Rosji, ale i na wsł. Leninowsko-stalinowska teoria sojuszu robotniczo-chłopskiego ma podstawowe znaczenie dla nas w okresie budowania podstaw socjalizmu, w okresie stopniowego i dobrowolnego przekształcania gospodarki drobnostawowej w wielostawową w gospodarce socjalistycznej.

Zasługa Lenina i Stalina było ustawienie ogromnych rewolucyjnych możliwości, jakie tkwią

tarciackiej w Rosji, realizując konsekwentny i głęboki internacjonalizm i zwalczając wszelki szowinizm i nacjonalizm jako przejawy wpływu ideologii burżuazyjnej na ruch robotniczy.

Przeprowadzając niezłomie internacjonalistyczną linię w sprawie narodowościowej i kolonialnej Lenin i Stalin bronili zdecydowanie prawa narodów do samookreślenia, do samodzielniego bytu państwowego, bronili m. inn. prawa Polski do całkowitej niepodległości. Internacjonalizm Lenina i bolszewików rozbił się ze szczególną siłą po wybuchu pierwszej wojny światowej, kiedy to ogromna większość wódców drugiej międzynarodówki wbrew głośnym przedmowaom o międzynarodowej solidarności robotników, opowiedziała się po stronie własnej burżuazji i rozpętała w obu imperialistycznych obozach szowinistyczną agitację za wojną rzekomo „w obronie własnej ojczyzny”.

Cały wysiłek Lenina przebijającego wówczas na emigracji w Szwajcarii, skoncentrował się głównie na ujawnieniu i popularyzowaniu imperialistycznego charakteru wojny, na demaskowaniu szowinizmu i nacjonalizmu prawicy socjalistycznej i jej służby w interesie burżuazji i militarystów oraz na jednoczeniu sił internacjonalistycznych i antywojennych w międzynarodowym ruchu robotniczym. Jednocześnie w Rosji bolszewicy — leninowcy rozwinieli w masach robotniczych, chłopskich i żołnierskich ogromną agitację przeciwko wojnie i caratowi, która zgodnie z hasłem Lenina doprowadziła do przekształcenia wojny imperialistycznej w wojnę domową przeciwko caratowi, a następnie przeciwko imperialistycznej burżuazji.

PROLETARIACKI INTERNACJONALIZM I PROLETARIACKI PATRIOTYZM

Lenin i bolszewicy wychowali masy pracujące w tej wielkiej prawdzie, że nie mogą one się same wyzwolić, nie wyzwalaając jednocześnie innych narodów uciskanych przez carat.

Dlatego też rewolucja październikowa spoiła się z sympatią i poparciem ze strony narodów, zamieszkujących b. imperium rosyjskie. Realizując internacjonalistyczny, marksistowski program rozwiązania sprawy narodowościowej, Lenin i Stalin stworzyli na gruzach

Światowa Federacja Związków Zawodowych będzie jeszcze bardziej zważa i zdolna do walki

Polski ruch zawodowy piętnuje zamach na jedność SFZZ

(Wywiad z przewodniczącym KCZZ, posłem tow. Edwardem Ochabem)

Przewodniczący, poseł tow. Edward Ochab, udzielił przedstawicieli PAP, red. Stanisławowi Lewandowskiemu, wywiadu, w którym omówił najważniejsze w obecnej chwili zadania Światowej Federacji Związków Zawodowych i stanowisko polskiego ruchu zawodowego, w związku z próbami rozbiicia jedności SFZZ.

— Skąd wywodzą się próby rozbiicia jedności światowego ruchu zawodowego i przez jakie czynniki są te próby inspirowane?

— Nie ulega wątpliwości — oświadcza przewodniczący KCZZ — że próby rozbiicia jedności światowego ruchu zawodowego, podjęte przez agentów burżuazji z kierownictwa anglosaskich związków zawodowych,

są inspirowane przez monopolistów amerykańskich, stojących na czele międzynarodowego obozu imperialistycznego. „Argumenty” panów: Deakinów, Garey’ów, Green’ów oraz oszczerstwa antykomunistyczne, miota nie przez bonzów z żółtej prasy, podobne są jak dwie kropki wody do „argumentów” Harrimanów, Dullesów, Morganów, Churchillów i „argumentów” pi

smaków sprzedajnej prasy wielkokapitałistycznej, stojącej na usługach Wall Street i City.

Jedność światowego ruchu za wodowego, której wyrazem jest SFZZ, obejmująca 70 krajów i mimo różnic pomiędzy poszczególnymi krajami, stanowiąca doniosły oręż międzynarodowej walki mas pracujących — już dawno spędza sen z powiek kapitalistycznych heroldów walki z tzw. „czerwonym niebezpieczeństwem”. Rozbijające jedności międzynarodowego ruchu robotniczego, działające w interesie wielkich monopolu kapitalistycznych, pragną osłabić Światową Federację Związków Zawodowych, aby utrudnić realizację aktualnych, doniosłych zadań walczącego proletariatu.

— Jakże są w obecnej chwili najważniejsze zadania, stojące przed Światową Federacją i dlaczego właśnie teraz podjęte zostały próby rozbiicia jej jedności?

— Najważniejsze zadania SFZZ w chwili obecnej — to po pierwsze: walka o chleb i pracę milionów robotników w krajach kapitalistycznych i kolonialnych, zagrożonych przez politykę oligarchii finansowej, dążącej do dalszego wzrostu dywidend kosztem wzrostu, niedzi i bezrobocia szerokich mas;

Po drugie: walka w obronie demokratycznych praw ludu, zwłaszcza praw koalicji, strajku, swobodnej działalności związkowej, praw — zagrożonych przez reakcyjną politykę rządów imperialistycznych;

Po trzecie: walka o skupienie wszystkich sił postępowych, a zwłaszcza sił proletariatu w obronie pokoju światu, niepodległości narodów, w obronie ludzkich przed nową rzezią wojenną, do której dążą zbrodniarze imperialistyczni, wzbogaceni na krwi i łożach milionów niewinnych ofiar.

Dotychczasowe sukcesy Światowej Federacji Związków Zawodowych, stanowiącej ważny oręż proletariatu w walce o chleb, demokrację i pokój wywołują napady wściekłości imperialistycznych wyżywkaczy, awanturników i reakcjonistów. Widmo zbliżającego się kryzysu gospodarczego w krajach kapitalistycznych skłania imperialistów do gorączkowych wysił-

ków, by wytrącić ten oręż z rąk proletariatu. W ich interesie podjęli Deakin, Carrey i inni próbę rozbiicia Światowej Federacji. Jak dowiodły obrady Biura Wykonawczego SFZZ próby te napotkały na zdecydowany opór. Światowa Federacja Związków Zawodowych będzie istniała nadal.

— Jakże jest stanowisko polskiego ruchu zawodowego w związku z zamachem na jedność SFZZ?

— Polski ruch zawodowy z najgłębszym oburzeniem piętnuje rozbijające postępowanie prawicowych przywódców TUC, CIO i holenderskich bonzów związkowych, którzy zdemaskowali się jako najjaci imperialistów, jako zdrajcy klasy robotniczej i sprawy postępu.

Całkowicie solidaryzujemy się z większością kierownictwa Światowej Federacji, które odrzuciło obłudne propozycje „za wieszenia” działalności Federacji i uczyniło wszystko, aby w obliczu ataków kapitalistycznych utrzymać jedność w szeregach proletariatu.

Apelujemy do wszystkich organizacji robotniczych, a zwłaszcza do angielskich Trade Unionów i amerykańskich przemysłowych związków zawodowych, aby broniąc swych własnych interesów klasowych i państwa, a swych obowiązków wobec międzynarodowego proletariatu i międzynarodowego obozu postępu, dali zdecydowany odpór rozbijaczom. Apelujemy, aby uratowali swe organizacje związkowe przed hańbą maszerowania w jednym szeregu z wyżywkaczami i imperialistami przeciw własnym braciom klasowym, przeciw milionom robotników — związkowców, którzy nigdy i nigdzie nie zawiedli zaufania i nie narazili na szwank interesów angielskich, czy amerykańskich proletariatu, lecz przeciwnie byli im zawsze wiernymi towarzyszami w pracy i w walce.

Polski ruch zawodowy żywi niewzruszone przekonanie, że wbrew rachubom zdrajców i ich imperialistycznych mocodawców Światowa Federacja Związków Zawodowych wyjdzie zwycięsko z obecnej próby ogniowej, że stanie się jeszcze bardziej zważa, jeszcze bardziej zdolna do zwycięskiej walki, jeszcze silniejsza, niż dotąd — kończy przewodniczący KCZZ poseł tow. Edward Ochab.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI CSB W WARSZAWIE

Wczoraj przybył do Warszawy czeskosłowacki Minister Sprawiedliwości dr. A. Czepiczka. Gościa powitał na dworcu w imieniu Rządu R. P. tow. min. Świątkowski.

Nagrody pieniężne dla przodowników pracy

Komisja arbitrażowa 7 kopalni, warsztatów i garaży Z. P. W. B. wyznaczyła czołowym przodownikom pracy, wyróżnionym spośród uczestników współzawodnictwa nagrody pieniężne.

Ponadto otrzymali nagrody wyróżnieni robotnicy kopalni „Kalawsk” kopalni „Smagory” i „Marii” oraz zwycięzcy indywidualnego i zespołowego współzawodnictwa wśród mechaników warsztatów samochodowych P. Z. W. B.

W kopalni „Turów” otrzymało nagrody 16 przodowników pracy, w kop. „Henryk” przyznano 15 nagród. Przewodniczy kopalni „Lubań” otrzymali 8 nagród.

Czołowi przodownicy Zakładów Przemysłu Węgla Brunatnego otrzymali łącznie nagrody pieniężne w wysokości 252.380 złotych.

Maszyny rolnicze dla wsi samopomocowych

W sezonie wiosennym wsie samopomocowe woj. łódzkiego otrzymają nowy sprzęt maszynowy. M. in. Spółdzielcze Ośrodki Maszynowe tych wsi otrzymają

60 traktorów oraz duży przydział siewników rządowych. Traktory posiadające silniki o mocy 28 HP, będą mogły być wykorzystane zarówno do robót pól, jak i transportu.

Walny Zjazd Zw. Zawodowego Metalowców

W dniach 12, 13 i 14 lutego w Chorzwie odbędzie się II Krajowy Walny Zjazd Delegatów Związku Zawodowego Metalowców. W Zjeździe weźmie udział 756 delegatów, reprezentujących blisko 340 tys. robotników i pracowników umysłowych.

Najważniejszym zadaniem II Walnego Zjazdu będzie dokonanie podziału Związku Zawodowego Metalowców na dwie odrębne organizacje zawodowe zrzeszające oddzielnie pracowników przemysłu hutniczego w Związku Zawodowym Hutników oraz pracowników przemysłu metalowego, elektrotechnicznego, stocznio-ciołowego i pokrewnych zawodów w Związku Zawodowym Metalowców.

Spółdzielcze żywienie zbiorowe pilnym zadaniem spółdz. spożywców

Ostatnio coraz częściej pisze się w prasie i mówo o konieczności zajęcia się przez spółdzielczość zagadnieniem zbiorowego żywienia. Mówi się o tym zazwyczaj — na tle potrzeby objęcia spadku po likwidowanych obecnie stołówkach zakładowych, w związku z zniesieniem aprowizacji kartkowej.

Tymczasem sprawa jest znacznie poważniejsza. Idzie o unowocześnienie sposobu pracy i życia większości ludzi pracy, a mianowicie kobiet, stanowiących większość społeczeństwa polskiego.

obecnym okresie przebudowy społecznej państwa ludowego w ogóle, a do sprawy placówek żywienia zbiorowego w szczególności.

Zjawisko niedoceniania praktycznej wagi roboty gospodarczej nie jest w rewolucyjnym ruchu robotniczym nowe. Za jedną z głównych przyczyn tego stanu rzeczy uważał Lenin fakt, że „odpowiedzialny komunista i dobry człowiek oraz napewno uczciwy i oddany sprawie człowiek, który przetrwał katogę i nie bał się śmierci — nie umie prowadzić handlu, gdyż nie uważa się — jak pisze Lenin — za człowieka interesu”, On się tych zagadnień nie uczył i nie chce się uczyć i nie rozumie, że się musi uczyć począwszy od a”. Kontrując tę myśl Lenin dalej mówi: „On, komunista, rewolucjonista... on ma się uczyć od zwykłego sprzedawcy sklepowego, znającego swój fach! A on, odpowiedzialny i przysięgły rewolucjonista nie tylko nie zna tego fachu, ale nawet nie uświadamia sobie, że go nie zna”.

Trudności aprowizacyjne, jakie w ostatnich dniach przeżywały w dużych miastach, ponownie świadczą jak ważna jest sprawa prawidłowej i sprężystej organizacji obrotu towarowego dla całości życia gospodarczego.

Wstępny warunkiem udanego rozpoczęcia akcji masowego żywienia są: 1) odpowiednie warunki lokalowe, 2) przeprowadzenie zasady, że zaopatrzenie spółdzielczych zakładów zbiorowego żywienia ma pierwszeństwo przed zaopatrzeniem innych kategorii odbiorców. Wymianem przykładem powyższe dwa warunki na tle wstępnych doświadczeń Warszawskiej Spółdzielni Spożywców. Do pokonania trudności WSS była i jest potrzebna pomoc partii i ruchu zawodowego. Niewątpliwie, na takie same lub podobne trudności napotykają i spółdzielnie prowincjonalne. Dla usunięcia tych trudności potrzeba pomocy całego aktywnego robotniczego.

Pomoc taka powinna być udzielana w całej pełni nie tylko ze względu na interesy dnia dzisiejszego, ale i jutrzejszego. Szeroka społeczna organizacja żywienia zbiorowego ma bowiem decydujące znaczenie dla rozstrzygnięcia problemu, który wg słów Engelsa polega obecnie „na otwarciu lub ukryciu domowym niewolnictwie kobiet”.

Nie ulega kwestii, że spółdzielcze zakłady zbiorowego ży-

wienia będą miały duże znaczenie ogólnogospodarcze. Prowadzenie tych zakładów wymaga dużej fachowości z jednej strony, a poważnego zainteresowania i współdziałania ogółu działaczy robotniczych z drugiej.

Wstępnym warunkiem udanego rozpoczęcia akcji masowego żywienia są: 1) odpowiednie warunki lokalowe, 2) przeprowadzenie zasady, że zaopatrzenie spółdzielczych zakładów zbiorowego żywienia ma pierwszeństwo przed zaopatrzeniem innych kategorii odbiorców. Wymianem przykładem powyższe dwa warunki na tle wstępnych doświadczeń Warszawskiej Spółdzielni Spożywców. Do pokonania trudności WSS była i jest potrzebna pomoc partii i ruchu zawodowego. Niewątpliwie, na takie same lub podobne trudności napotykają i spółdzielnie prowincjonalne. Dla usunięcia tych trudności potrzeba pomocy całego aktywnego robotniczego.

Pomoc taka powinna być udzielana w całej pełni nie tylko ze względu na interesy dnia dzisiejszego, ale i jutrzejszego. Szeroka społeczna organizacja żywienia zbiorowego ma bowiem decydujące znaczenie dla rozstrzygnięcia problemu, który wg słów Engelsa polega obecnie „na otwarciu lub ukryciu domowym niewolnictwie kobiet”.

Nie ulega kwestii, że spółdzielcze zakłady zbiorowego ży-

Biuro Wykonawcze Świat. Fed. Zw. Zaw. kontynuuje swoje prace

Masy pracujące całego świata potępią intrygi rozbijaczy

PARYŻ. — Biuro Wykonawcze Światowej Federacji Zw. Zawodowych kontynuuje swoje prace, mimo demonstracyjnego opuszczenia obrad przez przedstawicieli TUC, CIO i holenderskich związków zawodowych.

Rozbijackie zamiary delegacji anglosaskich wywołały oburzenie milionowych mas związkowców na całym świecie i spotkały się z potępieniem ze strony działaczy postępowych i prasy demokratycznej.

PARYŻ (PAP). Większość Biura Wykonawczego Światowej Federacji Związków Zawodowych zatwierdziła w czwartek wnioski o przyjęcie do Federacji, złożone przez centrale zw. zawodowych południowej Rodezji, Chile, Tunisu, Sjamu, Malty i Filipin.

Pomimo demonstracyjnego opuszczenia posiedzenia przez rozłamowców brytyjskich, holenderskich i amerykańskich, pozostali członkowie Biura Wykonawczego (przedstawiciele ZSRR, Włoch, Francji i Chin), kontynuowali obrady. Na porządku dziennym znajdują się sprawy związków zawodowych Meksyku, Grecji i Indonezji, budżetu na rok 1949 i inne.

Louis Saillant zapowiedział, że Biuro Wykonawcze SFZZ ogłosi w piątek deklarację do wszystkich robotników świata, należących do Federacji.

Po trzygodzinnym zamkniętym posiedzeniu Biura Wykonawczego, delegat chiński potępił rozłamową politykę przedstawicieli anglosaskich, podkreślając, że postępowanie ich jest sprzeczne z wolą mas pracujących całego świata, które walczą o jedność.

PARYŻ (PAP). — Biuro Wykonawcze Światowej Federacji Związków Zawodowych kontynuuje swoje obrady pod prze-

Wynalazek robotnika

Brygadziści z fabryki Maszyn Rolniczych w Zawierciu, Dzierżanowski, skonstruowali własnego pomyślnie przyrząd do zwijania rurek wylanych do siewników. Wynalazca otrzymał premię pieniężną.

Pomysł Dzierżanowskiego przyczynił się w znacznym stopniu do usprawnienia produkcji siewników.

650 punktów bibliotecznych w woj. rzeszowskim

W woj. rzeszowskim stale wraasta liczba ośrodków bibliotecznych oraz ilość korzystających z nich czytelników. Jeżeli w styczniu ub. r. było na tym terenie 130 punktów bibliotecznych, założonych przez biblioteki powiatowe, to obecnie liczba ta docho- dzi do 650, a w najbliższym czasie się osiągnie 1.100 ośrodków bibliotecznych.

Dzieci z wioski Pestalozziego dziękują za węgiel

Ministerstwo Oświaty za pośrednictwem Ministerstwa Przemysłu i Handlu przekazało sierotom, ofiarom wojny, przebywającym w Międzynarodowej Wiosce Pestalozziego w Szwajcarii wagon węgla na zimą.

Otrzymamy nowoczesny sprzęt badawczy

Ministerstwo Odbudowy wytelegrafowało w swoim czasie do ZSRR i Francji swoich rzeczoznawców, którzy ostatnio, w ramach zawartych umów handlowych z tymi krajami, poczynili większe zamówienia.

Toledano potępił rozbijaczy

MEXICO CITY (FAP). Na konferencji prasowej przewodniczący Konfederacji Pracy Ameryki Łacińskiej — Lombardo Toledano potępił politykę przywódców Kongresu Brytyjskich Związków Zawodowych (TUC) i amerykańskich zw. zawodowych AFL i CIO, dążących do zlikwidowania SFZZ.

Rebaczę: Rozwał i Mackowski osiągnęli 635 proc. normy

Dwaj rebaczę kopalni „Biały Kamień”: Edmund Rozwał i Władysław Mackowski, ustalili nowy rekord przekroczenia normy wydobycia w kopalniach do- noślaskich, osiągając w grudniu ub. r. po 635 proc. normy. Listopadowy wynik Rozwały — 509 proc. normy był rekordem Zagłębia Wałbrzyskiego.

Centra Wyzkolenia Zawodowego metalowców powstaje w Gliwicach

Wydział Szkolenia Zawodowego Kuratorium Okręgu Szkolnego Śląsko-Dąbrowskiego organizuje w Gliwicach Państwową Centralę Wyzkolenia Zawodowego dla metalowców. W ośrodku tym prowadzone będą stale 8-tygodniowe turnusy szkolenia zawodowego.

Woj. Wałbrzyski na Kongresie Zjednoczeniowym

„Do pracy przystępuję z do- brze ułożonym planem” — wy- jaśnia Rozwał tajemniczo suk- cesu. „Obliczam każdą sekundę, by nie stracić czasu, a jestem szczęśliwy, gdy uda mi się skró- cić czas trwania jakiegokolwiek czynności. Nie brak mi sił, lecz uważam, że nie siła mięśni, a dobra organizacja pracy powo- duje wzrost wydajności”.

Woj. Wałbrzyski na Kongresie Zjednoczeniowym

Rozwał jest koleżeński i chę- tnie udziela wskazówek swym kolegom. Pracujący wraz z Roz- walem górnik, Władysław Mac- kowski, uzyskał identyczny co Rozwał wynik — 635 proc. nor- my.

Woj. Wałbrzyski na Kongresie Zjednoczeniowym

Rozwał jest koleżeński i chę- tnie udziela wskazówek swym kolegom. Pracujący wraz z Roz- walem górnik, Władysław Mac- kowski, uzyskał identyczny co Rozwał wynik — 635 proc. nor- my.

Woj. Wałbrzyski na Kongresie Zjednoczeniowym

Rozwał jest koleżeński i chę- tnie udziela wskazówek swym kolegom. Pracujący wraz z Roz- walem górnik, Władysław Mac- kowski, uzyskał identyczny co Rozwał wynik — 635 proc. nor- my.

Woj. Wałbrzyski na Kongresie Zjednoczeniowym

Rozwał jest koleżeński i chę- tnie udziela wskazówek swym kolegom. Pracujący wraz z Roz- walem górnik, Władysław Mac- kowski, uzyskał identyczny co Rozwał wynik — 635 proc. nor- my.

Woj. Wałbrzyski na Kongresie Zjednoczeniowym

Rozwał jest koleżeński i chę- tnie udziela wskazówek swym kolegom. Pracujący wraz z Roz- walem górnik, Władysław Mac- kowski, uzyskał identyczny co Rozwał wynik — 635 proc. nor- my.

Woj. Wałbrzyski na Kongresie Zjednoczeniowym

Rozwał jest koleżeński i chę- tnie udziela wskazówek swym kolegom. Pracujący wraz z Roz- walem górnik, Władysław Mac- kowski, uzyskał identyczny co Rozwał wynik — 635 proc. nor- my.

Woj. Wałbrzyski na Kongresie Zjednoczeniowym

Rozwał jest koleżeński i chę- tnie udziela wskazówek swym kolegom. Pracujący wraz z Roz- walem górnik, Władysław Mac- kowski, uzyskał identyczny co Rozwał wynik — 635 proc. nor- my.

Woj. Wałbrzyski na Kongresie Zjednoczeniowym

Rozwał jest koleżeński i chę- tnie udziela wskazówek swym kolegom. Pracujący wraz z Roz- walem górnik, Władysław Mac- kowski, uzyskał identyczny co Rozwał wynik — 635 proc. nor- my.

Woj. Wałbrzyski na Kongresie Zjednoczeniowym

Rozwał jest koleżeński i chę- tnie udziela wskazówek swym kolegom. Pracujący wraz z Roz- walem górnik, Władysław Mac- kowski, uzyskał identyczny co Rozwał wynik — 635 proc. nor- my.

Woj. Wałbrzyski na Kongresie Zjednoczeniowym

Rozwał jest koleżeński i chę- tnie udziela wskazówek swym kolegom. Pracujący wraz z Roz- walem górnik, Władysław Mac- kowski, uzyskał identyczny co Rozwał wynik — 635 proc. nor- my.

Woj. Wałbrzyski na Kongresie Zjednoczeniowym

Rozwał jest koleżeński i chę- tnie udziela wskazówek swym kolegom. Pracujący wraz z Roz- walem górnik, Władysław Mac- kowski, uzyskał identyczny co Rozwał wynik — 635 proc. nor- my.

Woj. Wałbrzyski na Kongresie Zjednoczeniowym

Rozwał jest koleżeński i chę- tnie udziela wskazówek swym kolegom. Pracujący wraz z Roz- walem górnik, Władysław Mac- kowski, uzyskał identyczny co Rozwał wynik — 635 proc. nor- my.

Woj. Wałbrzyski na Kongresie Zjednoczeniowym

Rozwał jest koleżeński i chę- tnie udziela wskazówek swym kolegom. Pracujący wraz z Roz- walem górnik, Władysław Mac- kowski, uzyskał identyczny co Rozwał wynik — 635 proc. nor- my.

Tow. Janinie Rosnowskiej z powodu śmierci Jej matki składają wyrazy szcze- rego współczucia Dyrekcja i Pracownicy Sp. Wyd. „Książka i Wiedza”

Warszawska organizacja PZPR szkoli swoich członków

Życie gospodarcze

POLSKO - HOLENDERSKIE ROKOWANIA HANDLOWE

W ostatnich dniach rozpoczęły się w Warszawie polsko-holenderskie rokowania o zawarciu nowej umowy handlowej. Delegacji holenderskiej przewodniczy p. dr C. W. Insinger wicedyrektor Dep. w Ministerstwie Spraw Gospodarczych.

Przewodniczącym delegacji polskiej jest ob. Antoni Roman doradca i sekretarz w Ministerstwie Przemysłu i Handlu.

AWANSY SPOŁECZNE 2 066 METALOWCÓW

Ogólna liczba wysuniętych na kierownicze stanowiska robotników w przemyśle metalowym wyniosła dnia 1 stycznia br. 2.066 osób.

49 byłych robotników jest dziś dyrektorami fabryk; 51 robotników wysunięto na odpowiedzialne stanowiska wicedyrektorów zakładów, szefów produkcji i administracji fabryk oraz zjednoczeń; ponad 500 robotników jest kierownikami wydziałów produkcyjnych w fabrykach, stolówek fabrycznych, świetlic, transportu, wydziałów gospodarczych. Reszta piastuje obecnie stanowiska głównych magazynierów, kalkulatorów i konstruktorów.

WSPÓŁZAWODNICTWO DAŁO 1.600 MILN. ŻŁ OSZCZĘDNOŚCI W CUKROWNICTWIE

Dzięki współzawodnictwu pracy przemysł cukrowniczy zaoszczędził ponad 1.600 miln. zł. Na kwotę tę składają się następujące pozycje: obniżenie strat przerobowych — 1.300 miln. zł, skrócenie czasu przerobu buraków — 153 miln. zł i oszczędności na węglu — 67 tys. ton.

W ogólnej punktacji pierwsze miejsce zajął okręg dolnośląski, uzyskując 208 punktów.

Cukrownie wyprodukowały dotychczas 624.375 ton cukru, oszczędzając w ten sposób już obecnie zaplanowaną produkcję na kampanię 1949 — 50 r.

ZAOPATRZENIE RYNKU W WYROBY ELEKTROTECHNICZNE

Centrala Handlowa Przemysłu Elektrotechnicznego wykonała roczny plan zbytu w 108 proc., osiągając — 18.624.365 tys. zł obrotu.

Plan zbytu na r. 1949 przewiduje obrót w wysokości 26.436 milionów zł czyli o 152 proc. większy niż w roku 1948 i o 355 proc. niż w roku 1947 z ogólnej masy towarowej.

Centrala zaopatrzyła w roku 1948 sektor przemysłu uspołecznionego i resortu państwowego w 70 proc., jeśli spódnioleża i państwowa detaliczna w 13,5 proc. oraz detali prywatnej w 7,5 proc. W roku 1948 rozpoczęto budowę nowoczesnego magazynu w Warszawie o kubaturze 28 000 m sześciu.

Sieć własnych sklepów detalicznych wzrosła w ciągu 1948 r. z 26 na 42, tj. o 62 proc.

W stadium organizacji znajdują się obecnie Biuro Projektów i Ofert dla ułatwienia odbiorcom doboru odpowiedniego zespołu artykułów elektrotechnicznych i obsługi technicznej.

Podwyższony czynsz obowiązuje właścicieli barów

Edyktacja się w sprawie uchwalenia ds. od płacenia podwyższonego czynszu komornicznego, który obowiązuje właścicieli zakładów prywatnych.

Ob. Skalski zamieszkały przy ul. Wileńskiej 19, urzędnik Państwowego Liceum Komunikacyjnego w obowiązku złożyć wniosek o wyłączenie czynszu za fakt, że kona jego jest współwłaścicielem baru w „Sportowa” przy ul. Bruckowej w związku z czym uzyskał normalną stawkę komorniczną. Po wykręceniu sprawy przykłada rodzinka 20-letnie ukarania, czynsz zaś odpowieszony.

Podwyższony czynsz komorniczy obowiązuje wszystkich właścicieli zakładów prywatnych bez względu na to czy ktoś z rodziny jest urzędnikiem państwowym.

RADIO

Szereg czasu: 5.10 12.00. Wiadomości: 5.15 6.10 7.00 12.04 14.00 21.00. Programy na dzień 6.30. na jutro 23.20.

5.20 Koncert dla świata pracy. 6.00 Gimnastyka 6.30 Muzyka. 7.20 Przeglad prasy. 7.55 Lekcja języka polskiego. 8.00 Poradnik gospodarski domowego. 8.55 Dla klas starszych. „W Jaskinie” — słuchowisko. 9.15 Informacje. 9.20 PCK. 9.30 Muzyka popularna. 9.45 Przerwa. 11.00 Dla klas młodzieżowych. „Na statku” — słuchowisko. 12.30 Muzyka popularna. 12.30 Dla wsi. „Jak nalezy walczyć z wrogiem” — walczy 12.30 Przerwa. 13.20 Informacje lokalne. 13.30 „Blaze krulki” — Busiekiewicz. 14.30 Skrzynka ogólna. 14.40 „Maszynista elektryczny” — walczy. 14.55 Ciężka walka literacka. 17.00 Muzyka popularna radziecka. 17.45 „Stare i nowe” — Rudnickiego. 18.05 Muzyka radziecka. 18.15 „Towarzysze Ijic Lenin”. 19.15 Symfonia Beethoven Czajkowskiego. 21.30 Rezerwa. 21.30 Przerwa. 21.35 Informacje. 21.40 Muzyka popularna. 22.00 Muzyka popularna radziecka. 22.45 23.10 Muzyka popularna. 23.20 Koniec audycji.

Systematyczne szkolenie członków Partii — to jedno z głównych zadań, jakie postawiło sobie kierownictwo warszawskiej organizacji partyjnej. Organizacja warszawska zdaje sobie sprawę, że aktywnym członkiem produkującego oddziału klasy robotniczej można być jedynie wtedy, gdy się jest uzbrojonym w podstawową wiedzę marksistowsko-leninowską, gdy się zna historię własnego i międzynarodowego ruchu robotniczego i gdy potrafi się to uzbrojenie ideologiczne zastosować w swej codziennej pracy. Toteż kierownictwo organizacji warszawskiej opracowało szeroki plan szkolenia członków Partii.

Na terenie Warszawy pracuje obecnie 89 kursów szkoleniowych obejmujących 555 słuchaczy. Ponieważ kursy te nie mogą rozwiązać sprawy masowego szkolenia, organizacja warszawska zamierza w najbliższym czasie powołać do życia sieć kół samokształceniowych. Podstawą samokształcenia będzie „Krótki kurs historii WKP(b)”, oraz historia polskiego ruchu robotniczego. Przerabianie tych przedmiotów ma za zadanie nie tylko zapoznanie towarzy-

szu z historycznym rozwojem ruchu robotniczego, ale przyswojenie jego doświadczeń, a przede wszystkim czerpania nauk z doświadczeń czołowej partii światowego proletariatu WKP(b).

Koła samokształceniowe powstaną w pierwszym rzędzie tam, gdzie jest grupa towarzyszy zdolnych do samodzielnej pracy nad sobą. W początkowej fazie czynnych będzie w Warszawie około 50 kół. Rozpoczęcie pracy tych kół przewidziane jest na połowę lutego br. W ramach samokształcenia odbywać się będzie także szkolenie aktyw-

Wychowawcami na koloniach będą robotnicy

W oddziale RTPD w Tarnowskich Górach odbyła się konferencja, poświęcona omówieniu akcji letniej w r. 1949 dla dzieci i młodzieży RTPD woj. śląsko-dąbrowskiego.

W obradach wzięli udział kierownicy oddziałów oraz pełnomocnik Delegatury Zarządu Głównego RTPD, tow. Czerwińska.

W związku z planowanym połączeniem Robotniczego i Chłopskiego Towarzystwa Przyjaciół Dzieci, akcje czasów letnich planuje RTPD wspólnie z ChTPD. W bieżącym roku młodzież robotnicza i chłopska spędzi będzie wspólnie czasy letnie.

W r. 1949 z czasów letnich skorzysta prawie dwa razy więcej dzieci, niż w roku ubiegłym. W bież. roku akcją letnią objętych zostanie około 35 tys. dzieci robotniczych i chłopskich, w tym na koloniach i półkoloniach 20 tys. dzieci, a 15 tys. w dzielnicach wiejskich.

Po raz pierwszy w roku bież. wychowawcami na koloniach, półkoloniach i w dzielnicach będą, obok nauczycieli, robotnicy i ich żony. Z ogólnej liczby 1.500 wychowawców, 13 rekrutować się będzie spośród klasy robotniczej.

Kandydaci na wychowawców wybrani przez zakłady pracy, związki zawodowe, Ligę Kobiet i Związek Młodzieży Polskiej, przeszkoleni zostaną na specjalnych kursach.

Przedsiębiorstwa prywatne wykupują karty rejestracyjne

„Handel prywatny ma w naszych warunkach do spełnienia określone funkcje gospodarcze w dystrybucji towarów” — powiedział prezes rady ministrów tow. Cyrankiewicz w swym exposé sejmowym.

„Wersje o likwidacji handlu prywatnego, rozsiewane przez wroga, zmierzają jedynie do zakłócenia obrotu towarowego”. O tym, jak prywatne przedsiębiorstwa handlowe i przemysłowe przyjęły ten program działania rządu, świadczyć najlepiej wyniki akcji wykupywania kart rejestracyjnych. Już tymczasowe obliczenia dowodzą, że ogromna większość przedsiębiorstw prywatnych wykupiła karty rejestracyjne. Zdrowa część kupiectwa potraktowała wszystkie wersje o likwidacji handlu prywatnego tak, jak na to zasługują, tj. przeszła nad nimi do porządku dziennego. Charakterystyczne są pod tym względem wyniki akcji wykupywania kart rejestracyjnych w woj. poznańskim. W województwie tym wśród kupiectwa jest najmniej ludzi, którzy przeczuli się do handlu, szukając łatwych i wysokich zysków. Odstępek nie wykupionych kart w województwie tym jest też najmniejszy.

Były dyrektor CZPP i jego współpracownicy stanęli przed sądem w Łodzi

Przed Sądem Okręgowym w Łodzi rozpoczęła się rozprawa przeciwko Emilowi Kraulowi, byłemu dyrektorowi naczelnym CZPP, Bronisławowi Siołkowskiemu — b. naczelnikowi wydziału ogólnego CZPP i przewodniczącemu komisji do spraw nacjonalizacji w CZPP Ignacemu Wrześniewskiemu — radcy prawnemu i członkowi komisji do spraw nacjonalizacji w CZPP, Grzegorzowi Axentowiczowi — naczelnikowi wydziału przewoźniczego i członkowi komisji do spraw nacjonalizacji w CZPP, Zdzisławowi Hasfeldowi — właścicielowi firm papierniczych „Klepka” i „Natalin”, Stanisławowi Zielińskiemu — współwłaścicielowi fabryki gils „Herbwo” w Krakowie i Józefowi Serogowi — właścicielowi fabryki przetworów papierniczych „Roś” i „Beskid”.

Wszyscy oskarżeni odpowiadają będą za sabotaż gospodarczy, polegający na wyłączeniu spod nacjonalizacji fabryk papierniczych, podlegających upaństwowieniu. Na skutek przestępstwa działalności oskarżonych, Skarb Państwa poniósł znaczne straty.

Oskarżeni odpowiadają będą dalej za nielegalną sprzedaż papieru na wolnym rynku po cenach spekulacyjnych oraz za pobieranie łapówek od właścicieli fabryk papierniczych, wyłączonych spod nacjonalizacji.

Trzej zasiadający na ławie oskarżonych fabrykanci odpowiadają także będą za przekupywanie łapówkami urzędników państwowych, decydujących o wyłączeniu, względnie nacjonalizacji ich fabryk.

Poza tym osk. Hasfeld, jako b. kierownik odbudowy fabryki przyspaznu w Krapkowicach, odpowiadać będzie za umyślne opóźnienie odbudowy tej fabryki.

Sklepy rzeźnicze w Warszawie czynne od 8 do 20

Celem usprawnienia zaopatrzenia ludności w artykuły mięsne — zgodnie z zarządzeniem wiceprezidenta miasta — z dniem 21 stycznia br. aż do odwołania, wszystkie sklepy sprzedające mięso i wędliny winny być otwarte od godziny 8 do 20 w dni mieszane. Sklepy wydające fuszer na bony winny być otwarte w tych samych godzinach również w dni bezmięsne.

Robotnice awansują na stanowiska dyrektorów naczelnych

Poza pracę zawodową kobiety studiują na uczelniach

Kobiety - robotnice coraz częściej awansują na dyrektorów dużych zakładów przemysłowych.

W przemyśle odzieżowym i konfekcyjnym wiele kobiet mianowanych zostało dyrektorami zakładów przemysłowych.

Zofia Filipowicz, dawna robotnica, jedna z najlepszych szych działaczek społecznych, z końcem ub. r. została mianowana naczelną dyrektorem Karkulskich Zakładów Przemysłu Odzieżowego. Poza działalnością zawodową, bierze ona czynny udział w pracach licznych organizacji społeczno - politycznych i kulturalno - oświatowych.

Zofia Karp ze stanowiska nauczycielki szkoły powszechnej oraz inspektora działu statystycznego, awansowała na stanowisko naczelnego dyrektora Le-

ktora technicznego Rejonowego Biura Nakładczego.

Matylda Kosner, z prasowaczki w fabryce bielizny, awansowała na dyrektora technicznego Piławskich Zakładów Przem. Odzieżowego.

Janina Majowa początkowo była instruktorką kroju, krawcowa, kierowniczką laboratorium w Centrali Nakładczej w Warszawie. Gorliwa praca i znajomość zawodu pozwoliły ją jej stanowisko wicedyrektora technicznego tej instytucji.

Maria Zielińska zajmowała kolejno stanowiska: robotnicy, magazynierki, księgowej, kierownika technicznego, aż do stanowiska dyrektora administracyjno - handlowego Zakładów Przem. Odzieżowego im. dra Próchnika w Łodzi.

Poza tym wiele kobiet, b. robotniczek przemysłu odzieżowego zajęło w ciągu ub. r. kierownicze stanowiska kierowników działów produkcji, majstrów itp.

Trójki partyjne kontrolują sprzedaż mięsa w całym mieście

Wykryto nadużycia w sklepach i niedociągnięcia w rozdzielnictwie

Wczoraj o godz. 6 rano wyruszyły do miasta trójki partyjne celem przeprowadzenia kontroli sklepów, sprzedających mięso. Przeprowadzono również kontrole restauracji, które aby sprawdzić czy nie używają one, wbrew zarządzeniu, mięsa przeznaczonego na obłady popularne, do drogiej potraw, niedostępnych dla świata pracy.

W wyniku kontroli ujawniono wiele nadużyć zarówno w sklepach detalicznych, jak w restauracjach. Stwierdzono także, że zajmujące się rozorządzaniem mięsa instytucje, nie stoja, w wielu wypadkach, na wysokości zadania.

Na Ochocie Sklep Centrali Miesnej przy ul. Słupeckiej zawyżony dosłownie mięsem. Schab, żeberka, stopy kiełbas, salcesonów, serdelków.

— Ile mięsa przywieźli? — Przeszło półtorej tony. Po południu podziurzy się więcej.

Gorzej przedstawia się sytuacja w sklepach spółdzielni „Zubr”. Mięso jest, ale większe

dotywały nadejda dopiero pod wieczór. Coś tu nie w porządku z rozdzielnictwem, które można jednak było rozplanować zawczasu.

Dwa sklepy prywatne są w ogóle zamknięte, bo właściciele pojechali dopiero po mięso, jak gdyby nie można było tego zrobić jeszcze wczoraj.

Leż w pozostałych sklepach mięsa w bród. Młody kontroler

utrzymuje porządek w kolejce. — Nie pchać się, wszyscy dostaną! Co proszę? Jest, jest! Słonina też. Każdy może dostać pół kilo i 80 dkg smalcu. Pani z bonem? Proszę do kolejki, jak wszyscy. Bez kolejki można dostać w dni bezmięsne. Przechodzę, że żadne stołówki czy kantyny mięsa nie otrzymały. Moga to załatwić bezpośrednio w centrali. Tu jest tylko sprzedaż detaliczna.

Podjeżdżana „Warszawianka”

Do drzwi detalicznego sklepu rzeźniczego spółdzielni „Warszawianka” przy ul. Okopowej 29 (Wola), kontrolerzy partyjni zapukali krótko po godzinie 6. Odwazyli przeznaczone ilości mięsa do sprzedaży. Zgadzało się wszystko. Ale — rzecz dajmy na słonina, którą sprzedawała „Warszawianka” była właścicielką litych boczek. Do tej pseudo słoniny brudna, cuchnąca creści jelił, stare skórki itp. Kierownik sklepu twierdził, że taka słonina otrzymała z Centrali Miesnej. Kontrolerzy nie mogli uwierzyć, bo przecież w wszystkich sąsiednich sklepach słonina, pochodząca z tego samego przydziału Centrali Miesnej była doskonała. „Warszawianka” spisano więc protokół.

Wszędzie tam, gdzie pojawiali się kontrolerzy partyjni, mięso sprzedawano niemal cały dzień. Każdy otrzymywał po 1 kg mięsa i do półtora kg mięsa na osobę.

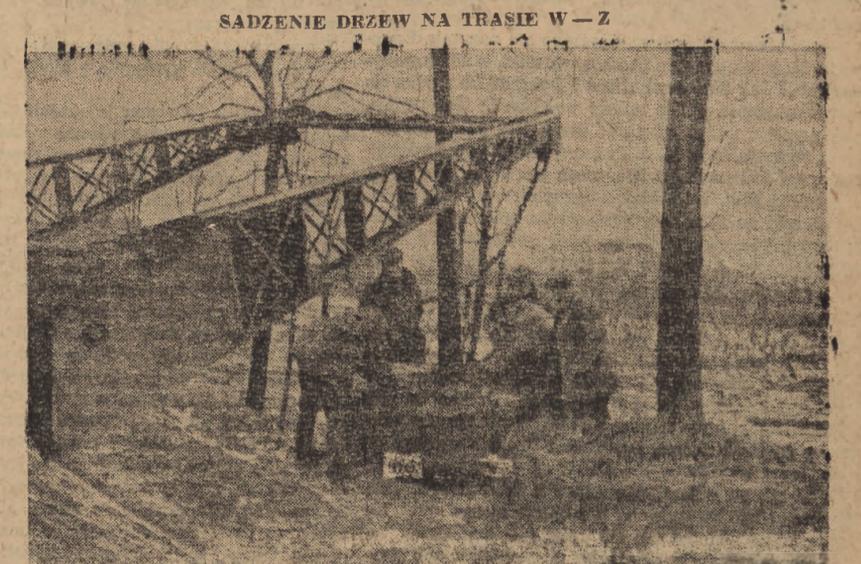
Co kryje lodówka?

Niezgorzej urządziła się właścicielka restauracji przy ul. Wolskiej 29 — ob. Maria Jedrysiak. W kuchni i pod ładą ani śladu mięsa. Gotuje się tylko rybki. W podwórku natomiast przykryta deskami, workami „toł” lodówka a w lodówce mięsa pod dostatkami. Naturalnie obiadów popularnych restauracja nie wydaje, a sprzedaje tylko na gorąco dania barowe po kilkaset złotych.

Trójki partyjne dzielnic Wola przeprowadzały przez cały dzień wczorajszy ścisła kontrole w kilkunastu restauracjach i w kilkudziesięciu sklepach. W sklepach ujawniono stosunkowo mniej nadużyć. W każdej niemal restauracji natomiast stwierdzano rażące nadużycia.

Wszyscy winni poniosą jak najsurowsze kary, do zamknięcia przedsiębiorstwa włącznie.

B. E.

Zarząd Miejski przesadził obecnie z poletek doświadczalnych na trasę W-Z 50 letnie drzewa. Na fotografii załadowywane drzewa na samochody.

Na marginesie

Pan Loebe i SA

Niemiecka prasa lewicowa przyniosła wiadomość o liście, który wystosował b. przewodniczący weimarskiego Reichstagu, Paul Loebe, do komendanta zorganizowanej przez Amerykanów niemieckiej policji w Berlinie dr. Stumma. W liście tym Paul Loebe prosi dowódcę policji niemieckiej o przyjęcie do prezydium policji w charakterze urzędnika b. członka SA, niejakiego Horsta T. List napisany jest na blankiecie rady parlamentarnej w Bonn, w której Loebe reprezentuje berlińską SPD.

Następnego dnia w biuletynie prasowym komitetu centralnego SED ukazał się list otwarty Hansa Maruma, syna znanego działacza socjaldemokratycznego Ludwika Maruma, zamordowanego w roku 1934 przez oddziały SA. W liście tym młody Marum pisze, że gdy w marcu 1933 hitlerowcy aresztowali Ludwika Marum, rodzina jego zwróciła się do jego przyjaciela Loebe, który był wtedy wiceprzewodniczącym Reichstagu, z prośbą, aby interweniował u Goeringa na rzecz aresztowanego. Loebe odmówił interwencji, a Ludwik Marum został osadzony w obozie koncentracyjnym i w bestialski sposób zamordowany. Młody Marum zapytuje publicznie Paula Loebe, jak może on teraz interweniować na rzecz przyjęcia b. członka SA do nowej niemieckiej policji, podczas gdy 15 lat temu odmówił swemu przyjacielowi i towarzyszowi partyjnemu ratunku od śmierci z rąk tegoż SA.

Pan Loebe powinien wiedzieć, że po krwi niewinnie przelanej nie należy deptać. Zwłaszcza gdy się chce uchodzić za „socjalistę”.

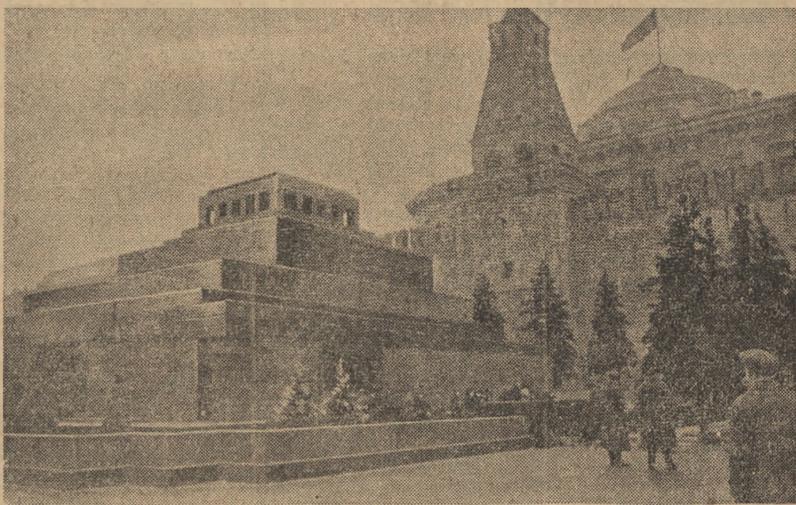
M. P.

Komitet odbudowy pomników Mickiewicza

W dniu 17 bm. odbyło się pod przewodnictwem prof. S. Lorenza, nac. dyr. Muzeów i Ochrony Zabytków posiedzenie Sekcji Odbudowy Pomników i Wystaw Ogólnopolskiego Komitetu Obchodu 150-lecia urodzin Adama Mickiewicza. Postanowiono zwrócić się do władz miejskich Warszawy i Krakowa i utworzenie komitetów odbudowy pomników Mickiewicza. Niezależnie od tego Ogólnopolski Komitet Obchodu 150-lecia Urodzin Adama Mickiewicza wyda do ludności całe go kraju odezwę w sprawie stowarzyszenia funduszu na odbudowę lub budowę pomników Adama Mickiewicza.

Postanowiono zwrócić się do władz miejskich Warszawy i Krakowa i utworzenie komitetów odbudowy pomników Mickiewicza. Niezależnie od tego Ogólnopolski Komitet Obchodu 150-lecia Urodzin Adama Mickiewicza wyda do ludności całe go kraju odezwę w sprawie stowarzyszenia funduszu na odbudowę lub budowę pomników Adama Mickiewicza.

Mauzoleum Lenina

Moskwa. Plac Czerwony. Mauzoleum Lenina.

Moskwa... Plac Czerwony. U stóp starożytnych murów Kremla wznosi się marmurowe mauzoleum Lenina. Nisko płyną nad nim obłoki. Oceniają mauzoleum błękitnawo - siwe świerki.

Za mauzoleum tuż przy murach kremlofskich spoczywają szczątki wiernych towarzyszy broni i uczniów Lenina - Swierdłowa, Dzierżyńskiego, Frunze, Kalinina. A obok ciemna polerowana płyta, widnieją na niej portret, spowity w czerń i czerwień. To świeża mogiła Andrzeja Zdanowa.

Pełne wzniosłości jest to miejsce wiecznego spoczynku bojowników rewolucji socjalistycznej. Mówi ono o pięknie drogi życiowej tych, którzy bez resz-

ty oddali swe szlachetne, płochie serca walce o szczęście ludzkości.

W dni, kiedy mauzoleum Lenina otwarte jest dla zwiedzających, przed jego wejściem ustawia się długi sznur ludzi.

Stoi przede mną oficer z chłopczykiem na ręku. Oddziela nas tylko kilka osób. Oficer przyjechał na urlop z miasta, w którym stacjonuje jego pułk. Dziś, w pierwszym dniu swego pobytu w Moskwie poszedł z żoną i synem do mauzoleum Lenina. Za oficerem stoją dwie kobiety. Długo stoimy w kolejce, toteż zdążyłem zamienić z nimi kilka słów. Są to nauczycielki z syberyjskiego miasta Krasnojarsk. W Moskwie są przeja-

zdem. Wprost z dworca przyjechali na Plac Czerwony, aby „spojrzeć na lijcza”.

Młodziutka dziewczyna znad Wołgi, chłopiec z Gruzji, hutnik moskiewski i stary uczeń z Kijowa - wszyscy oni idą do mauzoleum, pełni najczystszych, najgłębszych uczuć.

Po dwie osoby wchodzimy do mauzoleum... Skracamy na lewo... Schody prowadzą nas w dół... Żałobna sala, na ścianach widnieją sztandary wykute w czerwonym kamieniu...

Lenin śpi snem wiecznym pod szklaną kopułą sarkofagu... Ma na sobie szarą kurtkę. Na piersi - order... Miękki odbłask światła padającego z góry, kładzie się na wypukłe czoło Lenina.

Miliony ludzi zwiedziło mauzoleum - przechodzili oni koło Lenina, zwalniając kroku, wpatrując się w skupieniu w oblicze ukochanego wodza.

Przed 25 laty, w dni ogólnonarodowej żałoby, ze wszystkich krańców Związku Radzieckiego nadchodziły do Moskwy tysiące depesz na imię Stalina. Wyrażały one głęboki żal całego narodu z powodu niepowtórzonej straty, zgonu Lenina.

W dniu świątecznym kipi radością Plac Czerwony. W szkarłatne płótna sztandarów odziane są otaczające plac budynki. Obok mauzoleum Lenina, wzdłuż murów kremlofskich ciągną demonstracje, płyną fale ludu... Na trybunie mauzoleum stoi wielki Stalin. W jego osobie ludzie radzieccy widzą sławnego kontynuatora nieśmiertelnego dzieła Lenina.

Stalin - to Lenin dnia dzisiejszego!

M. ZŁOTOGOROW

Kronika kulturalna

POMNIK FR. SZOPENA STANIE W PARKU KRAKOWSKIM

Duże zainteresowanie wzbudziła wśród mieszkańców Krakowa wiadomość, że miasto otrzyma pomnik Fryderyka Szopena z okazji Roku Chopinowskiego.

Na zebraniu sekcji budowy pomnika pod przewodnictwem wiceprezydenta inż. E. Toramomówiono warunki konkursu na projekt, przy czym ustalono wysokość nagród od 100 do 400 tysięcy zł. Postanowiono również, że nowy pomnik stanie w Parku Krakowskim.

WLASNĄ BIBLIOTEKĘ OTRZYMAŁI WŁOKNIARZE W KALISZU

W Kaliszu odbyło się uroczyste otwarcie biblioteki Zw. Zawodowego Pracowników Przemysłu Włókienniczego. W otwarciu wzięli udział przedstawiciele PZPR, Miejskiej Rady Narodowej i Zarządu Głównego ZZPPW w Łodzi.

Po zagajeniu przez przewodniczącego miejscowego oddziału Związku przemówił delegat Za-

rządu Głównego, który podkreślił znaczenie czytelnictwa wśród mas robotniczych dla ulepszenia oświaty w Polsce.

PRACOWNICY BIBLIOTEKI U. W. WSPÓŁPRACUJĄ Z PAFAWAGIEM

Pracownicy nauki i administracji Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu uchwalili zaopiekować się jedną z bibliotek fabrycznych. Wybór padł na bibliotekę Pafawagu Realizując swą uchwałę, pracownicy Biblioteki Uniwersyteckiej zaofiarowali do dyspozycji Rady Zakładowej 100 książek z zakresu beletrystyki, literatury popularno - naukowej i dziecięcej.

W ostatnich dniach na wspólnej konferencji ustalono dalszą współpracę, która obejmie stałe uzupełnianie księgozbioru bibliotek, szkolenie fabrycznego personelu bibliotekarskiego oraz sze-roko zakrojoną akcję odczytowa.

ków, setek tysięcy ludzi pracy, ciągnących do trumny towarzysza Lenina. Wkrótce z baczycie pielgrzymkę przedstawicieli milionowych mas pracujących. Możecie nie wątpić, że za przedstawicielami wszystkich krańców świata, aby zadokumentować, że Lenin był wodzem nie tylko proletariatu rosyjskiego, nie tylko robotników europejskich, nie tylko kolonialnego Wschodu, lecz całego świata pracy na kuli ziemskiej”.

Spełniły się prorocze słowa Stalina. Mauzoleum Włodzimierza Lenina stało się miejscem, nie mającym sobie równych w historii pielgrzymek mas pracujących.

Kolchoznicy z Syberii, wnukowie komunistów państw, robotnicy Uralsu i angielscy robotnicy portowi, żołnierze Armii Radzieckiej i delegacje amerykańskich związków zawodowych, kobiety chińskie i pioniery ze słonecznej Gruzji, ludzie wszystkich narodowości, wszystkich zawodów, najmłodsze i starsze, przychodzą, by złożyć hołd szczątkom wielkiego Lenina.

Często po zwiedzeniu mauzoleum, ludzie kierują swe kroki do mieszczącego się nieopodal budynku - do Muzeum Lenina. W muzeum tym zebrane są rękopisy i książki Lenina, jego dokumenty, listy, fotografie. Setki eksponatów obrazują całą drogę życiową wielkiego nauczyciela pracującej ludzkości.

W księdze pamiątkowej widziałem słowa tych, którzy zwiedzili Muzeum Lenina - widziałem słowa, wypisane we wszystkich językach świata - rosyjskim, ukraińskim, bułgarskim, polskim, czeskim, węgierskim, angielskim, francuskim, kazachskim, a nawet chińskim i perskim.

Zródłem wielkiej mądrości i nieugiętej postawy w walce o lepszą przyszłość stało się dla mas pracujących całego świata proste i wzniosłe imię - Włodzimierz Lenin.

W dni świąteczne kipi radością Plac Czerwony. W szkarłatne płótna sztandarów odziane są otaczające plac budynki. Obok mauzoleum Lenina, wzdłuż murów kremlofskich ciągną demonstracje, płyną fale ludu... Na trybunie mauzoleum stoi wielki Stalin. W jego osobie ludzie radzieccy widzą sławnego kontynuatora nieśmiertelnego dzieła Lenina.

Stalin - to Lenin dnia dzisiejszego!

M. ZŁOTOGOROW

LENIN NA ŁAMACH POLSKIEJ PRASY

Przegląd Socjaldemokratyczny

Program rolny Socjaldemokracji w rewolucji rosyjskiej.

(Autoreferat.)

Napisał N. Lenin

Spełniając prośbę polskich towarzyszy, spróbuję wyłożyć tu pokrótce treść mojej książki pod przytoczonym powyżej tytułem, która napisana została w listopadzie r. 1907 i dotychczas nie ukazała się z powodów odmiennie niezależnych. W pierwszym rozdziale książki rozpatruję „podstawy ekonomiczne i istotę przewrotu rolnego w Rosji”. Zestawiając najnowsze (z r. 1905) dane o własności rolnej w Rosji i określając fundusz rolny wszystkich 50 gubernji Rosji europejskiej na mniej więcej 280 milionów diestiat, otrzymuję w rezultacie następujący obraz całej własności rolnej, powstałej drogą uwłaszczenia oraz prywatnej.

Artykuł Lenina zamieszczony w organie SDKPiL „Przeglądzie Socjaldemokratycznym” z 1908 r.

„Bólaczki” naszej partii.

(Kwestja „likwidatorska” i kwestja „narodowosciowa”).

Napisał N. Lenin.

W sierpniu 1912 r. Zarząd Główny SDKPiL i L. zwołał „konferencję krajową” socjaldemokracji polskiej. Wiadomo, że ten Zarząd Główny socjaldemokracji polskiej jest obecnie zarząd bez partii. W stolicy Polski, w Warszawie, miejscowa organizacja S.D. stanowczo potępiła dezorganizacyjną politykę ZG, który w odpowiedzi na to skierował się do niezręcznych anonimowych oskarżeń o prowokację, utworzył sobie fikcyjną organizację warszawską i popieszył zwołać „swoją” odpowiednio podfałszowaną konferencję krajową.

W następstwie wyboru do Dumy z warszawskiej kurji robotniczej ostatecznie wykazały fikcyjność stronników ZG: z 60 pełnomocników 34 było S.D., a z nich tylko trzech (i to wątpliwych) zwolenników ZG.

Ta uwaga wstępna była niezbędna, aby czytelnik tę uchwałę konferencji krajowej S.D.K.P. i L., o której chcemy mówić, uważał jedynie za uchwałę tyszczkowską „Zarządu Głównego”, lecz w żadnym razie za uchwałę polskich robotników socjaldemokratycznych.

Artykuł Lenina drukowany w piśmie SDKPiL-owskim „Pismo Dyskusyjne” w czasie pobytu Lenina w Polsce, w roku 1913.

1924

1934

Pod sztandarem Lenina zwyciężyliśmy w walce o Rewolucję Październikową.

Pod sztandarem Lenina odzyskaliśmy demokrację i przetrwaliśmy w walce o zwycięstwo budownictwa socjalistycznego.

Pod tym sztandarem zwyciężyliśmy w rewolucji proletariackiej w całym świecie.

NIECH ŻYJE LENINIZM!

I. Stalin

Pierwsza strona „Nowego Przeglądu”, organu KPP w 10-tą rocznicę śmierci Lenina (w r. 1934).

Dnia 21 stycznia upływa 4 lata od śmierci wodza zwycięskiego proletariatu ZSRR, wodza rewolucyjnych robotników i chłopów całego świata

LENINA

Uroczysty pamięć wodza wzmocnił w walce rewolucyjnej przeciw dyktatorowi faszystowskiemu w Berlinie, a w przyszłości przeciw robotniczej wojnie światła kapitalistycznego ze Związkiem Radzieckim

Wycinek z tytułowej strony „Czerwonego Sztandaru”, organu KPP w czwartą rocznicę śmierci Lenina.

Dopiero teraz Dymitr Aleksiejewicz zrozumiał, o co zapytywał go dziennikarz. Zaczemieniał się, ale opanował.

— Doprawdy nie wiem, dlaczego się pan tak denerwuje. Może dlatego, że tu obce warunki, że nieprzystawczajenia? Jak pan znosi zimno? Dobrze! Bo wódka po maga znakomicie. Nie należy poddawać się panice, pan przecież nawet do gazet pisze, jest pan człowiekiem wykształconym... Z Francją nie ma co porównywać, tam cackano się... Nie, niech pan sam popatrzy!... Powłókił Billa koło łóżka z rannymi.

Patrzyli na Billa oczy rozszerzone bólem, błyszczące lub zmętniałe, ciemne, jasne, wiele spojrzeń. Bill utracił kontensans. A Kryłow mruczał:

— Ci nie poddawali się, jak tamten generał. Był nieporządek, to rozumiałe. Ileż czasu Niemcy się szykowali na to... A teraz nie, trzymamy się. Swoją drogą, nie rozumiem pana, wasz prezydent nadzwyczajnie przemawiał, pan jest w pewnym sensie sojusznikiem — i wtem coś takiego chłopie językiem. Dobrze, że pan trafił na mnie. Inny mógłby się obrazić. Za wcześnie zanawia pan nabożeństwo żalobne. Pan nie wierzy, że rozłupiemy ich?

Zamienili się rolami, teraz musiał odpowiadać Bill. Nie chciał być fałszywym: ten lekarz złościł go, ale jednocześnie podobał mu się przez swą otwartość.

— Ja sądzę, że w ostatecznym rachunku oni przegrają. Przecież Rosja to tylko epizod. Były już inne epizody — Polska, Francja. Przyjmuję najgorszą. Niemcy po Rosji zajmują Anglię. I wszystko jedno — pozostają Ameryka. Z nami łączyć się im nie może. Bę-

dzemy pracowali dziesięć lat, dwadzieścia, i ostatecznie pobijemy ich.

Obejrzał na pół ciemny szpital: oczy jego znów napotkały spojrzenia rannych: cicho dodał:

— Wyciągniemy was z biedy...

Szkoda, że mu nie można nawymyślać, rzekł do siebie Kryłow. Dyplomacja to rzecz skomplikowana, jeszcze popusze sprawę, niechby choć te przecieradła przysiali. Wyciągnął rękę do gościa:

— Muszę już zająć się chorymi. Życzę pomyślnego powrotu do ojezyny.

I mimo wszystko nie wytrzymał:

— A kto go wyciągnie z biedy, to jeszcze zobaczymy.

Bill wysłał z Teheranu jedenaście długich korespondencji. Opisał również spotkanie z Kryłowem: „To samorodek, rosyjski niedźwiedź, mówiący językiem Szekspira, chłop, umiejący operować lancetem. Jak wszyscy Rosjanie jest naturalnie mistykiem. Pojmuje, że kłeska jest nieuchronna, ale wierzy w zwycięstwo. Wiara przechodzi Rosjanom równie łatwo, jak Amerykanom palenie papierosów, lub picie kawy. Rozmawiając z Kryłowem, zrozumiałem tajemnicę rosyjskiego fanatyzmu: nie rozpieszczani przez życie, ludzie ci spokojnie witają śmierć. Doktor i jego ranni mogą umierać z tak wielką łatwością, ponieważ życie ich było ciężkie, a możliwe, że to po prostu nie było życie...”

Po odejściu Amerykanina przywieszono pocztę. Kryłow dostał list od żony: „Drogi Miciu! U mnie wszystko po dawnemu. Główne nowiny tyczą się Natalki, niepokoiłeś się niepotrzebnie, żyje, jest zdrowa i teraz przebywa ze mną. Z Riazania trafiała na front, mówi, że stamtąd dwukrotnie do ciebie pisała, ale zrozumiałe, że listów nie dostałaś, bo miała stary numer poczty polowej, a list do mnie zaginął. Na froncie była zaledwie trzy tygodnie, odesłano ją, bo oczekuje dziecka, jest teraz w szóstym miesiącu. Od Wasyka nie ma żadnych wiadomości, Nina Georgiewna pisze, że również nie wie, zwróciłem się do narkomatu,

odpowiedzi nie ma. Natałka na zewnątrz przeżywa to spokojnie, ale ja wiem, jak dziewczynka cierpi, lepiej się czuła, kiedy była tam. Jest przygnębiona, ale pracuje tu w szpitalu, na ogół trzyma się dobrze. Zorganizowałam punkt dworcowy dla obsługi żołnierzy, pracy dużo i to nocej. Myślmy o tobie i o Moskwie. Bądź zdrow, Kochany!”

Dymitr Aleksiejewicz przeczytał list i głośno wytarł nos. Szkoda Natalki!... Wszystkich szkoda. I któż to wszystko wymyślił? Siedzą, wynajdują środek na katar. A w następstwie — proszę bardzo: odłamkowe, fugasowe, cała kolekcja... A szczęścia, szczęścia pragną wszystkie. Jak też cieszyła się Natałka, kiedy jechała do Mińska! I po co to wsadzać do kieszek kawał żelaza, a potem go stamtąd wyciągać?... Znowu utarł nosa i nagle zrywał się sam na siebie: cóż to za mazgajstwo! Można by sądzić, że jestem niepiśmienny, nie wiem, skąd biorą się faszyci. Pobież ich trzeba, a nie filozofować. A wszystko przez tego Amerykanina, to on mnie zdenerwował. No, nie walczą, patrzy, kombinują, to ich sprawa, jednak przecież na ludzi trafił — widzi, że naród krwawo się oblewa, ale co taki rozumie — tylko sensacji szuka na gwałt. „Niech pan spojrzy na wieczne pióro — nowy system”... Ale co on napisze tym swoim piórem? Nędzna duszyczka... Czas do chorych, ot co!

18

Zalegli na skraju lasu. Trzymają się piąty dzień. A ileż razy cofali się przedtem!... Łukutin mętnie przypominał sobie nazwy wsi, czarny dym nad drogą, poskręcane szyny kolejowe. Szli, nawet nie tam dokąd chcieli, okopywali się, strzelali i znowu cofali się. Nie wielu już pozostało z tych, którzy w letni, duszny dzień kroczyli razem z Łukutinem zaułkami Zamoskwo rzecza. Żarow, Slepnikow, Korowin, Kojz. No i Misza. Bardzo niewiele! Inni pozostali pod Wiazną, pod Gzackiem... Następnie cofnięto ich, włączono do nowego pułku, kierunek działań był inny, a wleżał cofano

się. Klin. Sólniecznogorsk. I oto zahaczyli się o teren. Łukutin wyobraził sobie ten las w porze letniej. Poziomki, cień, paprocie, dziewczyny pohukiują. Przyjeżdżano tu w dni świąteczne. Jakis papcio w tolstojowskiej koszuli, rozsiadłszy się jak najwygodniej, czytał starą popołudniówkę, matucha zbierała serożejki, a dzieci wylamywały leszczyznę. Dawniej Łukutin nie lubił miejsc ludnych, marszczył się na widok podmiejskiego lasu, w którym na pozór więcej jest skorupek po jaskach i gazet, niż liści i trawy; teraz zaś przypomniał sobie o takim niedzielnym dniu, jak o przepięknym marzeniu. Czyżby już nie miał tego zobaczyć?...

Często żędziłem tutaj w trzydziestym dziewiątym, nie, w trzydziestym ósmym. Latem mieszkał tu Sniegiriw z rodziną. A więc Moskwa jest zupełnie blisko... Tam, gdzie kończy się las, letniskowe zabudowanie... Interesujące — idzie się, a w ogrodzie ludzie piją herbate, bawią się — życie jak za witraży... Ale do jakiego stopnia już blisko, strach pomyśleć! Jeszcze trochę — i Chimki, a dalej Sokol. Dawniej był park Pietrowski, liczyło się, że to już po za miastem. Moskwa rozrosła się bardzo.

Zaczął myśleć o Moskwie. Własne jego dziecięstwo przeplatało się z dzieciństwem Polci, niespodziewanie nadpyływały wydarzenia, twarze, słowa. O tego rodzaju myślach mówi się: „człowiek wspomina”, ale wspominać można rozmaicie, podobnie różne napływają obłoki — to pierzaste, to grząskie, gęste. Wspomnienia mogą upodobić się do pracy wykopaliskowej; do książki, w której są rozdziały, stronic, uwagi, do narastwien gruntu w górskim terenie; do przysycań piasku. Wspomnienia Łukutina były jak splątany kłębek. Zaczęło się od słowa „Sokol”. Potem przyszył nazwy ulic, zaułków. Koniecznie chciał sobie przypomnieć, jakie były nazwy dawniejsze, jakie dzisiejsze. Gliniszczewski — to zaułek Niemirowicza-Danczenki

(d.c.n.)